13 * ОКТ 1983

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 226 (18.703). ● Жума, 1983 йил 30 сентябрь ● Баҳоси 3 тийин.

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ ҒАЛЛАКОРЛАРИНИНГ МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

Қашқадарё областининг ғаллакорлари партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари қарорларини ва Озиқ-овқат программаси топшириқларининг бажара бориб, шу йилнинг оғир об-ҳаво шароитларида донли экинлардан мўл ҳосил етиштирдилар, ўрим-йиғимни қисқа муддатларда ўтказиб, давлатга дон сотиш топшириғини муддатидан илгари бажардилар.

Область колхоз ва совхозлари Ватан омборларига 164 минг тонна дон етказиб бердилар. Областдаги барча районлар, колхоз ва совхозларнинг ғаллакорлари эришилган ана шу ғалабага муносиб ҳисса қўшдилар. Кўкдала, Қамаши, Ғузор, Деҳқонобод ва Яккабоғ районларидаги хўжаликлар айниқса кўп миқдорда дон топширдилар.

Ғаллакорлар бу муваффақиятта колхозчилар, совхозларнинг ходимлари, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги, тайёрлаш органлари мутахассисларнинг юксак меҳнат активлиги ва фидокорона меҳнати туфайли, область партия ташкилотлари катта ташкилотчилик ва сиёсий иш олиб борганликлари туфайли эришдилар.

Қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларида ҳам катта муваффақиятларга эришилди. Қабул пунктларига 100 минг тоннадан зиёд сабзавот, 30 минг тонна узум, 42 минг тонна полиз маҳсулотлари, 23 минг тонна ҳўл мева жўнатилди. Мева-сабзавот маҳсулотини умумиттифоқ фондига етказиб бериш планлари бажарилди.

Чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш ўтган йилдагига нисбатан илдам олиб борилмоқда. Область колхоз ва совхозлари чорва қишловига зўр тайёргарлик кўрмоқдалар.

Пахта далаларида социалистик мусобақа кун сайин кенгайиб бормоқда. Область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари етиштирилган ҳосилни тез ва сира нобуд қилмай йиғиштириб олишга, ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йилини янгидан-янги меҳнат зафарлари билан нишонлашга аҳду паймон қилишган.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

КПСС Марказий Комитети «Социалистик мусобақани ташкил этишни, унинг якунларини чиқариш ва ғолибларини рағбатлантириш ишларини такомиллаштириш тўғрисида» қарор қабул қилди.

Қарорда қайд этиладики, партия, совет, касаба союз, комсомол ва хўжалик органлари КПСС XXVI съезди қарорларини бажара бориб, социалистик мусобақани авж олдириш, омманинг ижодий ташаббускорлигини ривожлантириш соҳасида катта ишларни амалга оширмоқдалар. Ҳозирги вақтда халқ хўжалигида ишловчиларнинг 94 процентдан кўпроғи мусобақада иштирок этмоқда. Партиянинг иқтисодий сиёсатини амалга оширишда, ишлаб чиқаришни бошқаришга меҳнаткашларни жалб этишда, меҳнатга коммунистик муносабат руҳини тарбиялашда мусобақанинг аҳамияти ошди.

КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь ва 1983 йил июнь Пленумларининг қарорларида социалистик мусобақанинг таъсирчанлигини ошириш, экономикани интенсивлашда, ишлаб чиқариш потенциалидан яна ҳам самаралироқ фойдаланишда, фан ва техника ютуқларини тезроқ жорий этишда, меҳнаткашларнинг социал ва меҳнат активлигини ривожлантиришда, шу асосда Ватаннинг иқтисодий ва мудофаа қудрати янада мустаҳкамланишини, халқ фаровонлигининг ўсишини таъминлашда социалистик мусобақа ролини кучайтириш вазифаси қўйилган эди. Хўжалик механизмининг такомиллаштирилиши, меҳнат коллективлари ролининг ўсиши, меҳнатни ташкил этиш ва уни рағбатлантиришнинг бригада формалари оммалашаётганлиги, социалистик интизомни бутун чоралар билан мустаҳкамлаш зарурлиги ҳам мусобақага нисбатан янги талаблар қўяди.

Мусобақани ташкил этишдаги мавжуд камчиликлар сабабли унинг катта имкониятлари ҳали тўлиқ амалга оширилаётгани йўқ. Мусобақа формалари ҳозирги босқичда турган вазифаларга ҳамиша ҳам мос келаяпти деб бўлмайди. Кўпинча мусобақадошларнинг куч-ғайрати асосан миқдор кўрсаткичларини таъминлашга, оралиқ натижаларга эришишга қаратилмоқда. Тўлиқ самара билан меҳнат қилмаётган, ўртача натижалар билан қаноатланиб қолаётган коллективлар ва ходимлар мусобақа ташкилотчиларининг назаридан кўпинча тушиб қолмоқдалар. Якунларни чиқариш чоғида баъзан етарлича талабчанлик қилинмаяпти, маънавий ва моддий рағбатлантириш тадбирларидан тегишли даражада самарали фойдаланилмаяпти.

КПСС Марказий Комитети иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари, ўлка, область партия комитетлари, министрликлар ва идоралар, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари, партия, совет, касаба союз, комсомол ва хўжалик органлари зиммасига партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети шундан кейинги Пленумларининг йўл-йўриқларига амал қилиб, социалистик мусобақани ташкил этишни яхшилаш, ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш, Озиқ-овқат ва Энергетика программаларини амалга ошириш учун курашда мусобақанинг таъсирчанлигини кучайтириш вазифасини юклади.

Мусобақадошларнинг асосий эътиборини меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатларини жадаллаштиришга, маҳсулот сифатини оширишга, ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтиришга, шартномалар ва буюртмаларга мувофиқ маҳсулотни ўз вақтида етказиб беришга, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга, ишлаб чиқариш қувватларидан, хом ашё, энергиядан, иш вақтидан яхшироқ фойдаланишга, барча турдаги ресурсларни тежашга, план ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашга қаратиш зарур. Муқобил планлар қабул қилиш учун, шу беш йилликнинг дастлабки йилларида белгиланган топшириқларга нисбатан камроқ етказиб берилган маҳсулотларнинг ўрнини қоплаш учун меҳнат коллективларининг ҳаракати бутун чоралар билан кенгайтирилсин. Мусобақа иш ҳақига нисбатан меҳнат унумдорлигининг илдамроқ ўсишига, халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кўпайтиришга ва уларнинг сифатини оширишга кўмаклашиши керак.

Бевосита ишлаб чиқаришда, илмий ишлаб чиқариш бирлашмалари, агросаноат бирлашмаларида, корхоналарда ва муассасаларда, колхозлар ва совхозларда социалистик мусобақани ташкил этиш энг муҳим вазифа қилиб қўйилиши, меҳнаткашлар турли категориялари меҳнат фаолиятининг хусусиятларини тўлароқ ҳисобга олиш зарур. Хўжалик ҳисобини мустаҳкамлаш, коллективчилик муносабатларини, бригада ҳар бир аъзосининг ташаббускорлигини ривожлантириш асосида ишлаб чиқариш бригадаларининг мусобақаси такомиллаштирилсин. Меҳнатдаги ҳамдўстлик ва ўзаро ёрдам бутун чоралар билан қўллаб-қувватлансин, турдош коллективлар мусобақасининг ўзини оқлаган тажрибаси оммалаштирилсин.

Социалистик мусобақа формалари замон талабларига, хўжалик механизмини такомиллаштиришга доир амалга оширилаётган тадбирларга мос келишига изчиллик билан эришиш керак. Мусобақанинг ижодий характери ривожлантирилсин, унинг формаларини танлаб олиш чоғида такрорлаш ва параллелчиликка, бир қолипда ёндашишга йўл қўйилмасин. Барча фойдали ташаббуслар ўз вақтида пайқаб олиниб, қўллаб-қувватлансин ва оммалаштирилсин, эскириб, иқтисодий жиҳатдан мақсадга мувофиқ бўлмай қолган нарсаларга барҳам берилсин. Мусобақа шартлари ва унинг кўрсаткичлари, деб таъкидланади қарорда, аниқ-равшан бўлиши, юксак пировард натижаларга эришишга, ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга йўналтириши, кишиларнинг меҳнатда ғайратини ўстиришга кўмаклашиши керак.

КПСС Марказий Комитети партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотларидан, хўжалик раҳбарларидан социалистик мусобақа якунларини чиқариш ва унинг ғолибларини рағбатлантириш ишларини такомиллаштириш чораларини кўришни талаб қилди. Сифат кўрсаткичларининг, фан ва техникани ривожлантириш топшириқларининг бажарилишига, социал вазифаларнинг ҳал этилишига алоҳида эътибор берилсин. Бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар коллективларининг ишига ўсишда эришилган суръатларни, топшириқлар қай даражада тиғизлигини, ҳар йил ва беш йиллик бошидан буён планларнинг муттасил ортиғи билан бажариб келинаётганлигини ҳисобга олган ҳолда баҳо берилиши таъминлансин.

Барча кўрсаткичлар юзасидан планларни бажаришга, ички резервларни қидириб топиш ва улардан фойдаланишга меҳнаткашларни сафарбар этишда социалистик мажбуриятларнинг роли ва аҳамияти оширилсин. Мажбуриятларнинг иқтисодий жиҳатдан асосланиши яхшилансин, бу мажбуриятлар қандай амалга оширилаётганлиги мунтазам суратда текшириб турилсин, сўз билан ишнинг бирлигига эришилсин.

Мусобақа ғолибларини аниқлаш чоғида талабчанлик кучайтирилсин. Ҳақиқатан ҳам энг яхши, ишлаб чиқариш ва социал вазифаларни самарали ҳал этиш намунасини, новаторларча ёндашув намунасини кўрсатаётган коллективлар билан ходимлар рағбатлантирилиши таъминлансин. Қолоқларни илғорлар даражасига кўтаришга, ҳар бир иш жойида юқори унумли меҳнат қилиш учун шарт-шароитларни вужудга келтиришга қаратилган конкрет чоралар кўрилсин.

Мусобақа ҳамма жойда ўз вақтида, ишчанлик вазиятида, меҳнаткашларнинг актив иштирокида якунланиши муҳимдир. Корхоналар ва ташкилотлардан, мусобақанинг бошқа қатнашчиларидан кўп миқдордаги ҳар хил маълумотлар, айниқса давлат статистикасида кўзда тутилмаган маълумотлар сўралмаслигига кўз-қулоқ бўлиб туриш керак. Социалистик мусобақа масалаларига доир ҳисоботни тартибга солиш мақсадга мувофиқ, деб топилди.

Мусобақа қатнашчиларини моддий ва маънавий рағбатлантириш самарадорлигини, унинг сафарбар этувчилик ва тарбиявий аҳамиятини ошириш зарурлиги қайд этиб ўтилади. Ҳар бир кишининг меҳнат ҳиссаси муносиб баҳолансин, текислаштиришга йўл қўйилмасин. Бригадалар, участкалар, цехлар, бўлимлар, фермаларни коллектив рағбатлантиришнинг хилма-хил формалари активроқ қўлланилсин. Мусобақа натижаларига кўра ходимларни мукофотлаш учун моддий рағбатлантириш фонди ва иш ҳақи фондининг маблағларидан тўлиқроқ фойдаланилсин. Эсдалик совғалари, ёрлиқлар, вимпеллар, дипломлар, гувоҳномалар ҳамда маънавий рағбатлантиришнинг бошқа воситаларининг сифати, бадиий безатилиши яхшилансин.

Шаҳар, район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари, деб уқтирилади қарорда, социалистик мусобақанинг боришига актив таъсир ўтказишлари, мусобақани ташкил этиш ва унинг натижалари учун коммунистларнинг авангардлик ролини, касаба союз комитетлари ва хўжалик раҳбарларининг масъулиятини бутун чоралар билан оширишлари лозим. Социалистик мажбуриятларни, мусобақа, унинг якунларини чиқариш шартларини ишлаб чиқишда, ғолибларни маънавий ва моддий рағбатлантириш тадбирларини белгилашда, илғорлар тажрибасини қўллаб-қувватлаш ва оммалаштиришда меҳнат коллективларининг СССР Қонунида кўзда тутилган ваколатлари изчиллик билан амалга оширилиши таъминлансин.

Мусобақанинг тарбиявий кучидан кенгроқ фойдаланиш керак. Ҳар бир коллективда юксак ижодий активлик, талабчанлик ва интизомлилик вазияти, кишиларнинг сифатли, унумли, ҳалол меҳнат қилишини, ташаббускорлиги ва масъулиятини рағбатлантирадиган иқтисодий ва ташкилий шароитлар вужудга келтирилсин. Корхоналардаги иқтисодий ўқиш социалистик мусобақа билан яна ҳам маҳкам боғлансин, унинг қатнашчиларида резервларни аниқлаш, энг яхши меҳнат намуналарига нисбатан ўз имкониятларини кўра билиш, шахсий ҳамда коллектив социалистик мажбуриятлари ва муқобил планларини асослай олиш маҳорати шакллантирилсин.

КПСС Марказий Комитети ВЦСПСга, касаба союзлари Марказий Комитетларига, касаба союзлари советлари ва комитетларига министрликлар, совет ва хўжалик органлари билан биргаликда социалистик мусобақага раҳбарлик қилишда ташкилотчилик ишининг савияси ва самарадорлигини оширишни, унинг форма ва методлари янада такомиллаштирилишини таъминлашни, барча бўғинларда амалий ижодий услубни, расмиятчилик кўринишларига нисбатан муросасизликни қарор топтиришни тавсия этди. Ҳар бир ишчи, колхозчи, мутахассиснинг қалбига йўл топилсин, мусобақа мақсадлари билан шартлари унга яқин ва тушунарли қилинсин. Мусобақани ташкил этиш ишлари чуқурроқ анализ қилиниб умумлаштирилсин, касаба союз комитетлари ва активларга кўпроқ конкрет ёрдам бериб турилсин.

ВЛКСМ Марказий Комитети, комсомол ташкилотлари ёш ишчиларни мусобақага кенгроқ жалб этишлари, бунда комсомол ёшлар коллективларининг ролини оширишлари керак. Мажбуриятларни ишлаб чиқиш ва бажаришда комсомолларга, барча йигит ва қизларга ёрдам бериб турилсин, улар халқ мулкига хўжайинларча муносабатда бўлиш, уни кўпайтиришга интилиш руҳида тарбиялансин. Ёшларни меҳнат, сиёсий ва маънавий жиҳатдан тарбиялашни кучайтириш учун социалистик мусобақадан, илғорларнинг, меҳнат ветеранларининг, мураббийларнинг намунасидан активроқ фойдаланилсин.

Газета ва журналларнинг редакцияларига, радио ва телевидениега, бошқа оммавий ахборот ва пропаганда воситаларига социалистик мусобақанинг, планлар ва мажбуриятлар қандай бажарилаётганлигининг, якунлар қандай чиқарилиб, ғолиблар қандай рағбатлантирилаётганлигининг кенг ошкоралигини таъминлаш топширилди. Интенсив хўжалик юритиш йўллари ва методларини, меҳнат ютуқларининг иқтисодий ва маънавий аҳамиятини ёритишга алоҳида эътибор берилсин. Ҳар бир меҳнаткаш ўзининг социалистик мусобақадаги актив иштироки билан мамлакат экономикасини янада юксалтиришга конкрет ҳисса қўшаётганлигини яхши англаб олишига эришилсин.

ОИЛАВИЙ ЭКИПАЖ ИБРАТИ

Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати, Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди делегати Мастура Каримова ҳам ўз турмуш ўртоғи Илҳом Ҳасанов билан биргаликда Шофиркон районидаги «Шофиркон» колхози далаларида зарбдорчасига меҳнат қилмоқда. «Зангори кема»ларнинг эрта тонгдан то кечгача бетўхтов юксак унум билан ишлашини таъминлаётган икки оловқалб дала гвардиячиси хўжалик механизаторлари ўртасида пешқадамликни қўлдан беришмаяпти. Уларнинг аҳди — мавсум мобайнида 750 тонна дурдона териб, уни фақат юқори сорт билан қабул пунктларига жўнатишдан иборат.

Колхоз заршунослари ана шундай моҳир «пўлат от» чавандозларига таяниб, 830 гектар ердан пландаги 3390 тонна ўрнига 4000 тонна хом ашё териб олишга аҳд қилишган. Мастура ва Илҳом каби механизаторларнинг шу кунлардаги ғайрат-шижоати туфайли улкан хирмон тобора кўкка бўй чўзмоқда. Суратда: Мастура Каримова турмуш ўртоғи Илҳом Ҳасанов билан.

Ж. Тўраев фотоси.

„Оқ олтин" хирмонига

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 29 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

Бухоро	1,59	43,87	0,22	2,08
Хоразм	2,31	32,21	0,99	4,36
ҚҚАССР	2,34	27,74	1,88	10,17
Тошкент	3,39	26,21	3,21	17,18
Сурхондарё	1,73	26,15	1,07	8,94
Навоий	1,23	25,76	0,23	0,56
Фарғона	2,03	24,26	0,03	0,11
Самарқанд	1,28	21,99	0,33	1,07
Қашқадарё	1,59	21,95	0,82	4,39
Андижон	1,74	21,16	0,29	0,71
Наманган	1,80	18,07	0,78	2,19
Сирдарё	1,86	11,16	1,78	4,64
Жиззах	2,09	9,73	2,28	9,11
Республика бўйича:	1,91	23,89	1,10	5,22
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
Бухоро	1,24	36,21	—	—
Навоий	1,61	34,35	—	—
Сурхондарё	2,38	33,95	1,82	13,36
Наманган	1,56	23,50	—	—
Қашқадарё	1,69	22,54	0,44	1,78
Республика бўйича:	2,07	30,49	1,20	8,31

ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

ҚАРШИ, 28 сентябрь. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда халқ депутатлари Қашқадарё область Советининг сессияси бўлди. Колхоз ва совхоз аҳоли пунктларини қуриш бош планларини амалга оширишнинг аҳволи ҳамда КПСС XXVI съезди талаблари асосида шу планларни рўёбга чиқаришни яхшилаш тадбирлари тўғрисидаги масала муҳокама қилинди.

Область Советининг табиатни муҳофаза қилиш доимий комиссияси иши тўғрисидаги ҳисобот ҳам тингланди.

ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН ТАНИШМОҚДАЛАР

КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГБСП Марказий Комитетининг секретари Хорст Долус бошчилигидаги Германия Бирлашган социалистик партияси делегацияси Ўзбекистон ҳаёти билан, республика партия ташкилотларининг фаолияти билан танишди.

Қардош партия намояндалари Тошкентда Владимир Ильич Ленин Марказий музейининг филиалига, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасига бордилар, В. И. Ленин номидаги СССР халқлари дўстлиги саройини кўздан кечирдилар. Улар пойтахт областидаги хўжаликларга сафар қилдилар, Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхози ва Усмон Юсупов номли аграр-саноат бирлашмаси меҳнатчиларининг ҳаёти ва меҳнати билан танишдилар. Янгийўл шаҳар партия комитетида шаҳар ва район партия ташкилотларининг раҳбарлари билан суҳбат бўлиб ўтди.

Делегация аъзолари Самарқандда бўлдилар.

(ЎзТАГ).

РИЁКОРЛИК СИЁСАТИНИ ҚОРАЛАЙМИЗ

Республикамиз меҳнаткашлари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг КПСС ва Совет ҳукуматининг тинчликсевар сиёсати тўғрисида ҳамда АҚШ маъмуриятининг Советларга қарши хуружлари ва агрессив фаолияти хусусида берган баёнотини қизғин маъқулламоқдалар. Шаҳар ва қишлоқларда бўлиб ўтаётган митингларнинг қатнашчилари расмий Вашингтон доираларининг асоссиз туҳматлари ва дағдағаларини кескин рад этмоқдалар, империализмнинг ёвуз ниятларини фош қилмоқдалар.

ЕР ЮЗИДА ТИНЧЛИК БЎЛСИН ДЕБ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андроповнинг баёноти Фарғона области меҳнаткашларининг қалбларида зўр акс садо берди.

29 сентябрь куни шаҳарнинг энг катта корхоналаридан бири Фарғона нефтни қайта ишлаш заводида кўп кишилик митинг бўлди.

Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси слесарь П. В. Асеев минбарга чиқади.

— Ўртоқ Ю. В. Андроповнинг баёнотида бутун совет халқининг фикри-зикри ва орзу-умидлари ифодаланган, деди у. — Мустақил давлатлар ва халқларга ўз ҳукмини қурол кучи билан ўтказишга уринаётган Америка маъмуриятининг тажовузкорлик ҳаракатлари бизни ғазаблантиради. Океан нариёғидаги стратегларнинг жиноятткорона иғволари ҳаммамизнинг нафратланиш туйғуларимизни кучайтирмоқда. Совет кишилари уруш нималигини биладилар, шу сабабли улар ер юзида термоядро ёнғини чиқишини хоҳламайдилар. Бинобарин, империалистларнинг хатарли режалари барбод қилинишига бизнинг ишончимиз комил.

Митингда меҳнат ветерани слесарь М. Усмонов, инженер Л. А. Панченко ва бошқалар сўзга чиқиб, АҚШнинг агрессив сиёсатини қораладилар.

(ЎзТАГ).

ЯДРО ХАВФИНИНГ ОЛДИ ОЛИНСИН

Ҳозир кишилар учун ер юзида тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашдан кўра муҳимроқ иш йўқ. Шу боисдан барча совет кишилари каби хўжалигимиз меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Ю. В. Андроповнинг баёнотини қизғин маъқуллаб, қўллаб-қувватламоқдалар.

Совет Иттифоқи чинакам тинчлик таянчи бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда. Бизнинг мамлакатимиз тинчлик ташаббуслари билан майдонга чиқиб, СССРнинг хавфсизлиги тўғрисидагина эмас, шу билан бирга ер юзидаги барча халқларнинг хавфсизлиги тўғрисида ҳам ғамхўрлик қилмоқда.

Совет кишилари тинч осмон остида яшаш ва ишлашни истайдилар. Биз урушга қарши, халқаро муносабатларда кучдан фойдаланилишига қарши қатъий курашмоқдамиз. Социализмга қарши «салб юриши»ни авж олдириб юборган кимсалар тарихни орқага буриб юбориш мумкин эмаслигини билиб қўйсинлар.

Бригадамиз меҳнаткашлари Ватан бахт-саодати йўлида энг кўп самара билан меҳнат қилаверадилар.

Т. ЭРДОНОВ,
Каттақўрғон районидаги «Пролетарий» колхозининг бригадири.

КЕСКИН РАД ЭТАМИЗ

АҚШ президенти Рейганнинг тинчликнинг мустаҳкам истеҳкоми ҳисобланган Советлар мамлакати шаънига андишасизлик билан айтаётган туҳматларини кескин рад этамиз. Жаҳон халқлари тинчликнинг дўсти киму, унинг душмани ким эканлигини яхши ажратиб ола олади.

Районимиз пахтакорлари океан ортидан қилинаётган туҳматларни кескин қоралаб, бу риёкорликка қарши «оқ олтин»дан мўл ҳосил хирмони кўтариш билан жавоб қайтарадилар.

Р. ОМОНОВ,
Ўзбекистон Компартияси Киров район комитети агитация ва пропаганда бўлимининг мудири.

ЁЗУВЧИНИНГ СЎЗИ — ТИНЧЛИК УЧУН КУРАШДА ҚУРОЛДИР

28 сентябрь куни Тошкент Санъат саройи гумбазлари остида янграган шеърий сатрлар халқларнинг тинчлик ва дўстлик тўғрисидаги улуғвор қасидасига айланиб кетди. Бу ерда бўлиб ўтган интернационал адабий кечада Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари уюшмаси VII конференциясининг қатнашчилари ва меҳмонлари сўзга чиқдилар. Бу ёрқин байрамнинг «Тинчлик ва халқлар ўртасида дўстлик тарафдоримиз» деган шиори инсониятнинг порлоқ келажаги тўғрисидаги фикр-ўйлар билан йўғрилган шу ёзувчилар анжуманининг руҳини тамомила акс эттирди.

Кечани шоирлар — СССР Давлат мукофотининг лауреати Евгений Долматовский билан Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Эркин Воҳидов олиб бордилар. Ҳар хил тилларда ўқилган шеърий сатрлар залдаги йиғилиш аҳлининг ҳаммасига яқин ва тушунарли бўлди, зеро уларда озодлик, эзгулик, бунёдкорлик меҳнатининг қувончи каби бебаҳо бойликлар тараннум этилди, миллион-миллион кишиларнинг эзгу ўйлари ва орзу-умидлари акс этди.

Мисрнинг таниқли ёзувчиси, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотининг лауреати Абдураҳмон ал-Хамисий нутқида инсон ақл-заковатининг тантанасига, тараққийпарвар кучлар ғалабасига қатъий ишонч ўз ифодасини топди. Шу курашчи шоирнинг оташин сатрларида ер юзидаги барча софдил кишилар интернационал бирдамликни мустаҳкамлашга, дўстлик ва тараққиёт юксак идеалларини ҳимоя қилишга даъват этилди.

Бошқирдистон халқ шоири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мустай Каримнинг шеърлари халқларнинг озодлик ва бунёдкорлик йўлидан боришига халақит бераётган барча қора кучларга қарши адолат жангига чорлайди. Шоир поэзия кечасида «Қушлар учирилади» деб аталган шеърини ўқиб берди.

(Давоми иккинчи бетда).

КАСАБА СОЮЗ ҲАЁТИ

ИНТИЗОМ — ҲАММА УЧУН ҚОНУН

КПСС Марказий Комитети белгилаб берган йўлдан

НАМАНГАНДАГИ КПСС XXVI съезди номли аврли газламалар комбинатининг тўқувчиси Ҳ. Каримова ишчилар йиғилишида шундай деди: «Йил сайин янги, янада юксакроқ натижаларга эришмоқ учун ҳар бир дақиқани қадрламоқ лозим».

Бизда халқ фаровонлигини юксалтиришнинг меҳнатдан бошқа манбаи йўқ. Шунинг учун ҳам жамиятимизда зарбдор меҳнат жуда юқори қадрланади, илғорлар эъзозлаб ардоқланади. Шунинг учун ҳам биз қўл учида ишлайдиганларни, меҳнат интизомини, жамоат тартибини бузадиганларни қатъий равишда қоралаймиз.

«Онгли интизом социалистик жамиятнинг табиатига хос хусусиятдир, яхши, ҳалол ишлаш бу интизомнинг натижасидир, — деди ўртоқ Ю. В. Андропов КПСС Марказий Комитетида партия ветеранлари билан ўтказилган учрашувда. — Социалистик интизомнинг моҳияти ҳар бир кишининг ўз иш жойида зўр ғайрат билан ишлашидан иборат».

Кейинги пайтларда кўпгина корхоналарда меҳнат интизоми анча мустаҳкамланди, иш вақтининг йўқотилиши қисқарди. Кадрлар қўнимсизлиги камайди. Ишчи йиғилишлари, ўртоқлик судлари, ҳуқуқ-тартибот бузилишларининг олдини олувчи кенгашлар, мураббийлик ҳаракатининг роли ошди. Касаба союз органларининг халқ депутатлари маҳаллий Советлари, комсомол ва ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилувчи ташкилотлар билан ўзаро ҳамкорлиги яхшиланмоқда. Меҳнат интизомини ва жамоат тартибини мустаҳкамлаш бўйича тўпланган тажрибалар кенг оммалаштирилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь ва 1983 йил июнь Пленумлари қарорлари бу ишларни жонлантиришда кучли омил бўлди. Ҳамма жойда партия, давлат ва меҳнат интизомининг ҳар қандай бузилишига қарши кураш кучайди. Коллективларда оммавий-сиёсий, тарбиявий ишлар авж олдириб юборилди. Москвадаги илғор корхоналар коллективларининг «Меҳнатга яраша шон-шараф» шиори остида бошлаб берган меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш ҳаракати, Бухоро тўқимачилик комбинати касаба союз группаларининг «Ҳар бир касаба союз группаси ишда юксак самарадорликка, уюшқоқликка, интизомли меҳнатга эришсин» деган ташаббуси ҳам кенг қулоч ёймоқда.

«СССР 50 йиллиги» номли Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланишда ибрат бўлмоқда. Бирлашма маъмурияти ва касаба союзи комитети интизомни мустаҳкамлаш, кадрлар қўнимсизлигини камайтириш ҳамда иш вақтидан фойдаланишни яхшилашга оид комплекс программани амалга оширяпти. Бунинг натижаси ҳозирданоқ яққол кўзга ташланмоқда: биринчи ярим йилликда ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан бирлашмада меҳнат интизомини бузиш қарийб уч баравар камайди.

В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, Самарқанддаги «8 Март» тикувчилик бирлашмаси, «Навоиазот» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Андижондаги «Электроаппарат» заводи ва бошқа бир қатор корхоналар коллективлари ҳам масалага худди юқоридагидек муносабатда бўляптилар.

ЯҚИНДА меҳнат коллективлари ҳақидаги Қонун кучга кирди. СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС меҳнаткашларнинг таклифларини ҳисобга олиб «Меҳнат интизомини мустаҳкамлаш бўйича қўшимча тадбирлар тўғрисида» қарор қабул қилдилар. Шаҳар ва қишлоқларнинг меҳнаткашлари мазкур муҳим ҳужжатларни зўр қониқиш билан кутиб олдилар. Касаба союз ва хўжалик органлари ҳалол ишлаётган кишиларни рағбатлантириш, коллектив билан бирга одим ташлай олмаётган шахсларга нисбатан таъсир ўтказиш учун қарорда кўзда тутилган чора-тадбирлардан самарали фойдаланишлари лозим. Бу яна шунинг учун ҳам муҳимки, саноат корхоналари, транспорт ва қурилиш ташкилотларида, қишлоқ хўжалигида ҳамда хизмат кўрсатиш соҳаларида иш вақтининг йўқотилиши ҳамон юқорилигича қолмоқда.

Бу ўринда маҳсулот етказиб бериш интизомига қатъий риоя қилиш ҳам катта аҳамиятга эга. Партия, касаба союз ташкилотлари, хўжалик раҳбарлари, мутахассисларнинг қатъиятлилиги билан Тошкент трактор ва лакбўёқ заводларида, Қўқон суперфосфат заводида шартнома ва план интизомлари мустаҳкамланди. Бироқ бу нарса Андижон машинасозлик заводи, «Средазкабель» ва «Узбекхлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмалари коллективлари учун ҳали норма ва қонунга айланган эмас. Уларнинг айби билан турдош корхоналарнинг коллективлари қийин аҳволда қолишмоқда.

Маҳсулот етказиб бериш интизоми корхоналар фаолиятида асосий кўрсаткичлардан бири бўлиб қолиши лозим. Уни республика ва заводнинг ички мусобақалари якунларини чиқараётганда, албатта, ҳисобга олмоқ зарур. Айни пайтда тармоқ министрликлари, ишлаб чиқариш коллективлари ва уларнинг раҳбарлари маҳсулотларнинг белгиланган ассортиментда ўз вақтида етказиб берилиши учун тўла жавобгар бўлишлари керак. Маҳсулот етказиб беришдаги йўл қўйилган камчилик ва нуқсонларнинг ишчи, касаба союз йиғилишларида, доимий ҳаракатдаги ишлаб чиқариш кенгашларида принципиаллик ва талабчанлик билан муҳокама қилинишига эришиш даркор.

Бизда маъмуриятнинг рухсати билан ишга келмаслик, ўз ҳисобидан дам олиш, деб аталмиш воқеалар учраб туради. Албатта, киши ҳаётида фавқулодда вазиятлар юз бериши мумкин. Аммо, моҳият эътибори билан юқорида айтилганлар тўғридан-тўғри иш вақти йўқотилишини билдиради. Бу ҳодисалар қай даражада кўлам касб этганлигини яхшироқ тасаввур қилмоқ учун эътиборингизни мана бу рақамларга тортмоқчиман. Маъмурият рухсати билан ишга келмаслик Химия саноати министрлиги корхоналарида бир киши ҳисобига 0,74 кунни, Электр техника саноати министрлиги корхоналарида 0,64 кунни, Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги корхоналарида 0,80 кунни ташкил қилади. Бу рўйхатни давом эттириш мумкин. Хўш, корхона раҳбарларини рухсат беришга нима мажбур қиляпти? Ўнлаб ҳолатларда фақат битта: савдо ва маиший корхоналар, айрим маъмурий органлар кишилар учун ноқулай вақтларда ишлаяпти, деган жавобни эшитасиз. Тўғри, хизмат кўрсатиш соҳаси муассасалари иш вақтини тартибга солиш керак. Аммо, очиқчасига гаплашайлик: ҳали орамизда шундай одамлар ҳам борки, улар магазинга ишдан кейин бориш имкониятига эга бўлсалар-да, айнан иш пайтида боришга ҳаракат қиладилар. Улар, хўш, нима учун мен бўш вақтимни сарфлашим керак, деган фикрда юрадилар. Бундай одамлар виждон ҳақида ўйлаб кўрсалар яхши бўларди.

ОДДИЙ тартиб ҳам ўрнатилмаган жойда ишга ижодий ёндашиш, резервларни қидириш имкони йўқ. Иккита корхонани бир-бирига таққослайлик. Кейинги вақтларда Хивадаги гилам тўқув фабрикасида бирон марта ҳам прогулга йўл қўйилмади. Хонқадаги палос фабрикасида эса меҳнат интизомининг бузилиши туфайли иш вақти йўқотилиши жуда кўп бўлмоқда. Битта регионда жойлашган, битта хўжайин — область маҳаллий саноат бошқармасига бўйсунувчи иккита корхонадаги фарқ нега бунчалик катта?

Хонқа палос фабрикасида мустаҳкам коллективни вужудга келтиришга, меҳнат интизомини бузувчиларга нисбатан жамоатчиликни қўзғатувчи муҳитни яратишга муваффақ бўлинмади. Бу биргина маъмурият номигагина эмас, балки касаба союз комитети шаънига ҳам тегишлидир. Комитетнинг тарбиявий ишлари аниқ нишонга тегмаяпти, бу ишлар реал шароитни ҳисобга олмасдан олиб борилмоқда.

Илғорлар тажрибаси шуни кўрсатмоқдаки, коллективни уюштиришга, меҳнат интизомини мустаҳкамлашга ҳар куни олиб бориладиган иш билан, касаба союзлари ихтиёрида бўлган ишчи йиғилишлари, коммунистик меҳнат мактаблари, мураббийчилик, жамоатчилик асосида ишлайдиган кадрлар бўлими, ўртоқлик судлари каби барча тарбия воситаларидан самарали фойдаланиш билан эришиш мумкин. Бироқ барча касаба союз ташкилотлари интизомни бузувчиларга нисбатан жамоатчилик таъсирини ўтказиш билан боғлиқ чора-тадбирлардан етарли даражада тўла фойдаланяптилар, деб бўлмайди.

Бизда ўртоқлик судларининг ролидан қандай фойдаланилмоқда? Улар ўрта ҳисобда олганда Қишлоқ қурилиши министрлиги ва Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги бўлинмаларида рўй берган меҳнат интизомини бузишнинг ҳар ўнтасидан атиги биттасинигина кўриб чиқмоқдалар. СССР Транспорт қурилиши министрлиги бўлинмаларида эса ҳар 12 та ишдан атиги биттаси муҳокама қилиняпти. Муборак газни қайта ишлаш заводи, Нукусдаги 19-автобус парки, Гулистон шаҳар алоқа узелининг ўртоқлик судлари эса жуда кўплаб бўлишига қарамай меҳнат интизомининг бузилиш ҳолларини умуман кўриб чиқмайдилар.

Юз берган прогуллар талабчанлик билан муҳокама қилиниши лозим. Бунда ошкораликка алоҳида эътибор бермоқ, ишчиларга хос ҳалоллик билан, очиқчасига, принципиал муҳокама ўтказилиши зарур. Бундай вазиятда ўртоқлик судларининг роли ниҳоятда катталигини унутмайлик. Ҳозир 55 мингдан зиёд энг яхши ишчи ва хизматчи ўртоқлик судларига сайланган. Бу катта куч.

Ички тартибнинг бузилишига ва сменалар орасида кўплаб бекор туриб қолишларга кўпроқ ташкилий-техникавий камчиликлар сабаб бўлмоқда. Мана, айрим мисоллар. Ип газлама саноатининг тўқувчилик ишлаб чиқаришида дастгоҳларнинг пландан ташқари бекор туриб қолиши биринчи ярим йилликда 2,8 миллион дастгоҳ-соатни ташкил қилди. Пландан ташқари бундай бекор туриб қолишларга барҳам бериш 13 миллион погон метр хом сурпни қўшимча равишда тайёрлаш имконини беради. Пландан ташқари кўплаб бекор туриб қолишлар Тошкент, Бухоро, Фарғона тўқимачилик комбинатларида аниқланди.

МАСТЕРДАН тортиб, корхона директоригача — барча ишлаб чиқариш раҳбарлари юксак унум билан, ижодий меҳнат қилиши учун шарт-шароитларни яратиш ҳақида олдиндан ғамхўрлик қилмасалар, ой бошларида бекорчиликдан зерикиб, ой охирига борганда икки сменалаб ишлашга зўр берсалар, у ҳолда иш вақтининг ҳар бир дақиқасини қадрлаш ҳақидаги чақириқларнинг биронтаси ҳам нишонга аниқ бориб етмайди, онгли интизомни мустаҳкамламайди, деб дадил айтиш мумкин. Бу ҳақда ҳар бир касаба союз ташкилоти ўйлаб кўриши лозим.

Иш вақти йўқотилишининг сабаблари жуда кўп. Яна битта мисол келтирай. Фарғонадаги фуран бирикмалари заводида иш вақти йўқотилиши структурасида касаллик туфайли ишга келмаслик катта улушни ташкил қилади.

Бу ва бошқа камчиликлар, айниқса, Озиқ-овқат саноати, Газ саноати, Пахта тозалаш саноати министрликлари корхоналарида кадрлар қўнимсизлигига олиб келяпти. Ишдан бўшаб кетаётган кишиларнинг меҳнатда иштирок этмаслигидан кўрилаётган иқтисодий зарарнинг сабаби ана шунда. Иш жойи ўзгариши туфайли янги жойга мослашиш жараёнида меҳнат унумдорлиги ва маҳсулот сифати пасаяди.

Кадрлар қўнимсизлигининг бошқа сабаби оғир қўл меҳнати мавжудлигида. Бу — Озиқ-овқат саноати, Бинокорлик материаллари саноати, Пахта тозалаш саноати министрликлари корхоналарига хос хусусиятдир. Ёрдамчи ишлаб чиқаришларда банд бўлган ишчилар ҳам жуда кўплаб миқдорда прогул қилмоқдалар ва интизомни бузяптилар. Шундай бўлса-да меҳнатни механизациялашга ажратилган маблағларнинг қарийб 80 проценти асосий ишлаб чиқаришга ва атиги 20 проценти ёрдамчи ишларга сарфланаяпти. Маблағлардан самарали фойдаланишнинг улкан резервлари бу ерда ҳам бор.

Меҳнатни нормалаштиришни тубдан яхшилаш зарур. Ҳаммаёқда техник жиҳатдан асосланган илғор нормаларни жорий қилиш меҳнат интизомини мустаҳкамлашга, иш вақтидан самарали фойдаланишга ёрдам беради. Республикамизда техник жиҳатдан асосланган нормаларнинг салмоғи 72 процентга етказилган. Баъзи министрликларнинг корхоналари меҳнат унумдорлигини ўстириш ва ўртача иш ҳақини ошириш суръатлари ўртасидаги мувозанатни бузишга йўл қўймоқдалар.

Меҳнат унумдорлигини ўстириш социалистик экономикани муваффақиятли ривожлантиришнинг энг муҳим, энг асосий омили бўлиб, касаба союз ташкилотларининг бурчи меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатларини ҳар томонлама оширишдан иборатдир.

Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, меҳнатда иштирок этиш коэффициентини қўлланиб, пировард натижаларга қараб ҳақ тўловчи ягона наряд асосида ишлаётган бригадаларда меҳнат интизоми мустаҳкам бўлмоқда. Бундай коллективларда ишёқмасларга, тез-тез кашандалик қилувчиларга, бракчиларга сўз билангина эмас, балки моддий жиҳатдан ҳам таъсир ўтказмоқдалар. Афсуски, республикадаги барча бригадаларнинг бешдан бир қисмидагина иш ҳақи тақсимланаётганда меҳнатда иштирок этиш коэффициенти ҳисобга олиняпти. Айрим жойларда бундай бригадалар сонини кўпайтириш кетидан қувиб, уларга қулай шарт-шароитларни яратиб беришни эсдан чиқариб қўяяптилар.

КОЛЛЕКТИВ пудратни жорий қилишда Сурхондарё области қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари катта тажриба тўпладилар. Бироқ, Фарғона, Жиззах, Навоий, Хоразм областлари колхоз ва совхозларида коллектив пудратни жорий қилишда сусткашликка йўл қўйилмоқда. Бошқа муаммо ҳам бор. Меҳнатни ташкил қилиш ва унга ҳақ тўлашнинг янги системаси ҳозирча фақат пахтачиликда жорий қилиняпти. Лекин уни мева-сабзавотчилик, ғаллачилик, озуқа етиштириш, чорвачилик хўжаликларида ёйиш асоссиз равишда орқага суриб юборилмоқда.

Яна бир масалага тўхталиб ўтмоқчиман. Меҳнат интизомининг бузилиши, иш вақтининг йўқотилиши, ишдан ташқари яна ишлашни ҳисобга олишнинг мавжуд статистик системаси ҳамма вақт ҳам реал аҳволни тўғри акс эттирмайди. Бу нарса, айниқса, сменалар орасидаги бекор туриб қолишларга оиддир. Ишга кечикиб келиш туфайли йўқотишлар ҳеч қаерда қайд қилинмайди. Умуман ҳисоб-китобга олиш системасини яхшилаш зарур. Ўйлаймизки, цех мастерлари бригада бошлиқлари билан ҳамкорликда махсус журналлар тутсалар, уларга иш вақти йўқотилишининг сабабларини ёзиб борсалар ёмон бўлмасди. Журналдаги қайдларга қараб аҳволни ҳар куни таҳлил қилиб бориш иш вақти йўқотилиши сабабларини бартараф этишга кўмаклашган бўлур эди. Корхоналарнинг меҳнат ва унга ҳақ тўлаш бўлимлари цехларда, бригадаларда меҳнатни ташкил қилишнинг аҳволини тез-тез комплекс тадқиқ қилишлари, бунда иш вақти йўқотилишининг кўзга кўринмас сабабларини аниқлашга алоҳида эътибор беришлари керак. Касаба союз комитетларининг ишлаб чиқариш-оммавий комиссиялари ўз мажлисларида цех касаба союз комитетлари раисларининг иш вақтидан фойдаланишни яхшилаш соҳасида олиб бораётган ишлари тўғрисидаги ҳисоботни мунтазам равишда эшитиб боришга даъват этилгандирлар. Бошқаришнинг мавжуд автомат системаларида меҳнат интизоми бузилишини оператив равишда ҳисоб-китобга оладиган кичик системани қатъиятлик билан жорий қилиш зарур. Бу соҳада Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг тажрибаси қимматлидир.

Республика Марказий статистика бошқармаси транспортда, алоқада, уй-жой-коммунал хўжаликларида бригада пудратини ривожлантириш борасида статистик ҳисоботни йўлга қўйишни ўйлаб кўрмоғи лозим. Бунда СССР Марказий статистика бошқармаси тасдиқлаган формадан фойдаланса бўлади.

Яна бир масала ҳақида. Эҳтимол ёқилғи ва металлни тежаш бўйича берилган топшириқларга янги технология жараёнларини ва ускуналарни жорий қилиш, ишлаб чиқаришни ва меҳнатни ташкил қилишни яхшилаш эвазига моддий ишлаб чиқариш соҳасида вақтни тежаш бўйича ҳам план белгилашни ўйлаб кўриш мақсадга мувофиқдир.

Ҳозир касаба союзларнинг бошланғич бўғинларида ҳисобот ва сайловлар ўтмоқда. Бу касаба союз группалари, бюролари, цех касаба союз комитетлари жанговарлигини, улар амалга ошираётган ташкилий-оммавий ишларни, социал-иқтисодий жараёнларга таъсирини, оммани тарбиялашни текширувчи яхши мактабдир. Муҳокама чоғида ишлаб чиқаришни интенсив ривожлантириш, унинг самарадорлигини ошириш, социалистик мусобақани ташкил қилиш, илғор коллективлар тажрибасини оммалаштириш масалалари билан бир вақтда партиямиз жуда катта аҳамият бераётган меҳнат интизомини мустаҳкамлаш масалаларини ҳам кўриб чиқиш ғоятда муҳимдир.

Н. МАҲМУДОВА,
Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг раиси.

ЁЗУВЧИНИНГ СЎЗИ — ТИНЧЛИК УЧУН КУРАШДА ҚУРОЛДИР

(Боши биринчи бетда).

Гана ёзувчилари уюшмасининг президенти шоир Атуквей Окай ўз ватани тўғрисида, Африка халқлари мустақиллик, чинакам озодлик ва тенгликка интилаётганликлари ҳақида илҳомбахш сўзларни ўқиб берди. Москва адабиёт институтини битириб чиққан, ҳозир эса Легон университетида рус ва совет адабиётидан дарс бераётган Атуквей Окай бутун куч-қувватини кўп миллатли маданиятимиз ютуқлари билан кенг китобхонлар оммасини таништиришдек олижаноб ишга сарфламоқда. Кечада унинг «Африкалик» деган шеъри янгради.

Фаластиннинг таниқли шоири Муин Бсису ўқиб берган шеърлар тингловчини бефарқ қолдиролмайди. Бу шеърларда ватанидан жудо этилган, лекин курашни тўхтатмаган жафокаш халқнинг изтироблари, қаҳру ғазаби ифода этилган. Исроиллик каллакесарлар ер билан яксон қилган қочоқлар лагери тўғрисидаги шеърда каттадан-кичик ҳамма қаҳрамонона ҳалок бўлгунча курашганлиги, Брест қалъасининг қаҳрамонлари сингари жанг қилганлиги баён этилади. Адиб ўз нутқини Владимир Ильич Ленин тўғрисидаги поэмадан парча ўқиб тугатди. Фаластинликларнинг отрядлари Ленин номини айтиб жангга кирмоқдалар.

Вьетнам шоири Тху Боннинг шеърлари ССР Иттифоқи халқларининг кўп тилларига таржима қилинган. Шу кечада унинг асарларидан бири ўзбек тилида ўқиб берилди.

Покистоннинг таниқли шоири «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотининг лауреати, Африка — Осиё ёзувчилар ҳаракатининг ветерани Файз Аҳмад Файз эски қадрдон дўстлар ва ҳамфикрлар билан янги учрашувларнинг шодиёналари тўғрисида тўлиб-тошиб гапирди. Унинг шеърлари кишиларни инсонпарварлик, тинчлик ва адолат идеалларини қарор топтириш учун курашга даъват этади. Кечада шу шеърлардан бири ўқиб эшиттирилди.

Ангола ёзувчиси, МПЛА Меҳнат партияси Марказий Комитетининг аъзоси Антонио Жасинто кечага олиб келган шеърий сатрлар турмада ёзилганди. Португалиялик мустамлакачилар уни турмага ташлаган эдилар. Ўз мамлакатининг мустақиллиги учун музаффарона курашнинг актив қатнашчиси бўлган А. Жасинто ўн тўрт йилни партизан отрядларида ўтказган, қамоқ лагерларининг маҳбуси бўлган эди. Лекин булар ўз ижодини ирқчилар ва янги мустамлакачиларга қарши, янги уруш оловини ёқувчиларга қарши таъсирли қуролга айлантирган курашчининг иродасини бука олмади.

Ҳиндистоннинг таниқли шоири ва прозаиги, Африка — Осиё ёзувчилар ҳаракатининг ветерани Субхас Мукержининг асарлари совет китобхонларига яхши маълум. Унинг шеърий тўпламлари рус тилига таржима қилинган. Интернационал кечада адиб асарларидан бири ўзбек тилида янгради.

Совет халқининг Улуғ Ватан уруши йилларидаги мислсиз жасорати бугунги кунда ҳам сўз санъаткори қайси мамлакатда ишламасин, уни одамларни ҳаққоний тинчлик учун муқаддас жангга чорловчи янги-янги асарларни яратишга илҳомлантирмоқда. Ироқ шоири Муҳаммад Меҳди ал-Жавоҳирий Сталинграднинг қаҳрамонона мудофаасига бағишланган шеърини ўқиб берди.

Интернационал адабий кечада сўзга чиққан Монголия Ёзувчилар союзининг секретари Сономин Удвал, Шри Ланка Халқ ёзувчилари фронтининг бош секретари Гунасена Витана, Эфиопия Ёзувчилар союзининг бош секретари Ассефа Гебре Мариам, Қалмиқ халқ шоири, СССР ва РСФСР Давлат мукофотларининг лауреати Давид Кугультинов ва бошқа кўплаб адиблар тинчликсевар кучларнинг пировард ғалабасига қизғин ишонч билан йўғрилган шеърларини ўқиб бердилар. Бу асарлар инсониятни ядро ҳалокати хавфидан ҳимоя қилувчилар сафида турган жангчилар сингари кишиларнинг порлоқ келажаги учун, халқларнинг тинчлиги ва дўстлиги учун жанг қилмоқда.

(ЎзТАГ).

КОНФЕРЕНЦИЯ ҚАТНАШЧИЛАРИ ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН ТАНИШМОҚДАЛАР

● САМАРҚАНДЛИКЛАР Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари уюшмаси VII конференциясининг қатнашчиларини нон-туз билан кутиб олдилар. Икки қитъа адабиётларининг вакиллари шаҳарнинг турмуши билан, саноат, фан, маданиятни ривожлантиришда шаҳар меҳнатчилари эришган муваффақиятлар билан завқланиб танишдилар. Улар шаҳар Советининг депутатлари билан учрашдилар, Бутуниттифоқ қоракўлчилик илмий-тадқиқот институтида, академик Р. Р. Шредер номидаги республика илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг филиалида бўлдилар, ўрта аср меъморчилиги ёдгорликларини кўздан кечирдилар.

— Конференция қатнашчиларининг кўплари кўҳна Самарқандни зиёрат қилиш орзусида эдилар, — дейди Осиё ва Африка ёзувчилари уюшмасининг бош секретари Алекс Ла Гума. Бу ажойиб шаҳар социалистик турмуш тарзининг ёрқин тимсоли экан. Мен Самарқандга учинчи марта келишим. Шаҳар ҳақида китоб ёзгандим. Аммо имконият топиладиган бўлса, бу ерга яна жон деб келаман, чунки бу шаҳар билан ҳар галги учрашувда уни қайтадан кашф этиш мумкин, унинг меҳнатсевар ва истеъдодли кишилари билан янги учрашувлар кишига қувонч бахш этади.

● ФАРҒОНАЛИКЛАР Тошкент конференциясининг қатнашчиларига саховатли куз неъматларини тортиқ этдилар. Шаҳар Совети ижроия комитетида бўлиб ўтган суҳбатда меҳмонларга шаҳарнинг тарихи, унинг экономикаси ва маданияти қандай ривожланаётганлиги, фарғоналикларнинг ҳозирги беш йилликка қўшаётган ҳиссалари ҳақида гапириб берилди.

Адиблар Қувасойдаги чинни заводига бориб, ўнинчи беш йиллик маҳсули бўлмиш ёш корхонанинг ишчилари билан учрашдилар, сўнгра дўстлик маршрути бўйлаб Қува районига етиб борилди. Бу ердаги янги лимонзорда улар «Тинчлик ва дўстлик» хиёбонига кўчатлар экишди. Яқинда ташкил этилган ихтисослаштирилган «Анор» совхози мевазорларини ёзувчилар мароқ билан кўздан кечирдилар. Улар хўжалик миришкорлари билан биргаликда машҳур Қува анорларини узишда қатнашдилар.

● ОСИЁ ВА АФРИКА мамлакатлари адиблари тушган самолёт Урганчга қўнган ҳамон аэропортни гуллар гилами, рақслар гулдастаси безаб юборди. Тошкент анжуманининг қатнашчилари ва меҳмонлари Урганч шаҳар ижроия комитетига бордилар. Уларнинг келиши шарафига Хивада конференция қатнашчиларининг китоблари сотиладиган кўргазма очилган эди. Кўргазмага келган кўпгина кишилар муаллифларнинг дастхатларини олишга мушарраф бўлдилар.

Дунёда ўтмиш, ҳозирги кун ва келажак қоришмаи қом тарзда пайваста бўлган жойлар унчалик кўп эмас, — деди афғон шоири, АДР Ёзувчилар союзининг раиси, АХДП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Ғулом Дастагир Панжшири. Хоразмнинг экономика ва маданият соҳасидаги ютуқлари менда катта таассурот қолдирди. Меҳнатсевар халқ ернинг ҳосилига ҳосил, чиройига чирой қўшибди, бу ернинг ўзини эса саҳродан юлиб олиб, обод қилибди. Пахтазорга қараган киши завқ-шавққа тўлмай қола олмайди. Меҳнат қувончини билган кишиларгина шу қадар мўл-кўл ҳосил етиштира оладилар. Хоразмда пахта ва шолидан дунёда энг юқори ҳосил олинаётганини биламиз. Гуллаб-яшнаб турган, тинч Ўзбекистон — инсоннинг энг оддий ҳуқуқлари поймол этилаётган, одамлар очликдан ўлаётган кўпгина капиталистик мамлакатларнинг мутлақо аксидир.

Адиблар Хива гилам тўқиш фабрикасининг чеварлари билан танишдилар.

(ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ. «Компрессор» заводида тайёрланаётган «РКВН-6» маркали вакуум насослари қишлоқ хўжалиги ва қурилиш ишларида кенг қўлланилади. Юкларни йиғиш, ортиш ва туширишга мўлжалланган бу маҳсулотлар давлат Сифат белгисига сазовор бўлган. **СУРАТДА:** ана шундай серунум насослар йиғув цехининг илғор ишчилари Р. Алиев ва А. Раҳмонов ўртоқлар иш устида.

М. Нуриддинов фотоси.

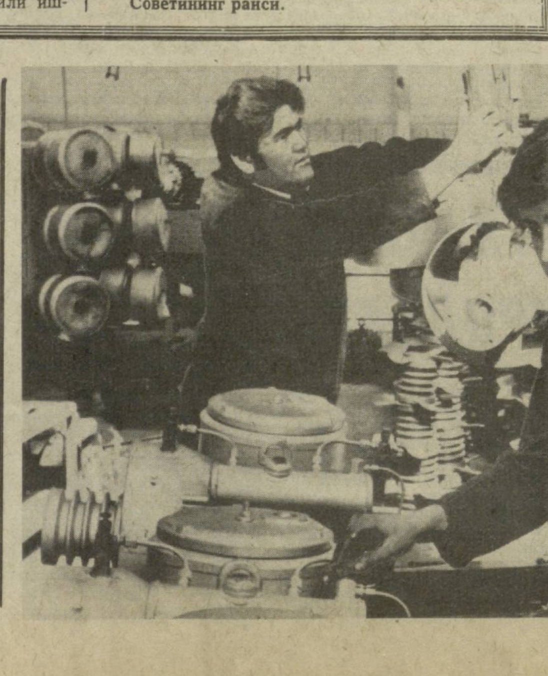

«КОСМОС-1500» ПАРВОЗДА

1983 йил 28 сентябрда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-1500» учирилди.

Йўлдошни учиришдан асосий мақсад ахборот-ўлчов аппаратларининг янги турларини ҳамда СССР халқ хўжалиги турли тармоқлари ва илм-фан манфаатларини кўзлаб жаҳон океани ва Ер сатҳини олисдан туриб тадқиқ этиш методларини такомиллаштиришни давом эттиришдан иборат.

(ТАСС).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«МАСЪУЛИЯТ УНУТИЛГАЧ»

Газетамизнинг шу йил 10 август сонида босилган юқоридаги сарлавҳали танқидий мақолада Ўрта Чирчиқ райони хўжаликларида ем-хашак жамғариш талабга жавоб бермаётганлиги, масъул кишиларнинг бу ишга бефарқ қараётганлиги натижасида чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш, чорва моллари ва паррандаларнинг бош сонини ўстириш суръати пасайиб кетгани сингари камчиликлар очиб ташланган эди.

Ушбу мақола юзасидан редакциямизга жавоб йўллаган ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ қуйидагиларни маълум қилади:

— Мақола район агросаноат бирлашмаси Советининг йиғилишида муҳокама қилиниб, йўл қўйилган нуқсонлар тўғри очиб ташланганлиги таъкидланди. Ем-хашак жамғариш ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришда камчиликка йўл қўйган хўжаликларнинг раҳбарлари кескин танқид қилинди.

Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш суръатини ўстириш ва давлат планларини бажариш борасидаги қолоқликни тугатиш учун ҳар бир хўжалик бўйича конкрет тадбирлар белгиланди. Хўжаликларда озуқа тайёрловчи махсус бригадалар тузилди. Соғин сигирларни яшил озуқалар билан таъминлаш муддатини узайтириш мақсадида хўжаликларда ҳар бир сигир ҳисобига 0,15 гектардан оралиқ экинлари экилди.

Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш планлари бажарилишини таъминлаш мақсадида барча хўжаликларда молларни бўрдоқига боқувчи махсус бригадалар ташкил этилди ва уларнинг иши устидан мунтазам назорат олиб бориляпти. Мавжуд ғунажинлар, соғин сигирларни брак қилишни иложи борича қисқартириш ҳисобига сигирлар бош сонини ўстириш чоралари кўрилмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ СОБИҚ СЕКРЕТАРИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ РАИСИ А. А. ХЎЖАЕВ ХОТИРАСИНИ АБАДИЙЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг собиқ секретари, Ўзбекистон ССР Олий Совети Раиси А. А. Хўжаевнинг экономика ва маданиятни ривожлантиришдаги катта хизматларини, республиканинг ижтимоий-сиёсий ҳаётида актив қатнашганлигини қайд этиб ва меҳнаткашларнинг истакларини инобатга олиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қарор қилдилар: Тошкентдаги 63-ўрта шаҳар ҳунар-техника билим юртига, Тошкент шаҳридаги Халқлар дўстлиги майдони билан Уйғур кўчаси ўртасидаги Янги Ўзбекистон кўчасига Асадилла Ашрапович Хўжаев номи берилсин. А. А. Хўжаев қабрига бюст ўрнатишга қарор қилинди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия ва совет органларида кўп йил ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Бош давлат арбитрининг ўринбосари ўртоқ Солих Боқиевич **Сафоев**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия, хўжалик органларида кўп йил самарали ишлаганлиги, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантиришга катта ҳисса қўшганлиги учун ва туғилган кунига етмиш йил тўлиши муносабати билан «Госкомсельхозтехника» Самарқанд ремонт заводининг директори ўртоқ Артем Месропович **Аракелов**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

БУТУН КУЧ—ПАХТА ЙИҒИМ-ТЕРИМИГА!

РЕСПУБЛИКА МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

● Ўтган куни республикамизда 113471 тонна пахта тайёрланди. Мавсум бошидан буён уйилган хирмон 1416947 тоннага етди.

● Сирдарё области заршунослари аввалги кундагига қараганда 0,46 процент кўп «оқ олтин» тайёрлаб, энг юқори кўрсаткичга эришдилар. Тошкент области далаларида ҳам йиғим-терим жадал суръатлар билан давом эттирилмоқда. Бу ерда ўтган куни 14392 тонна пахта тайёрланди. Шунинг 11233 тоннаси машиналар билан терилди.

● Ҳаммаси бўлиб агрегатлар бункеридан 205756 тонна, бир кунда 43224 тонна дурдона тўкилди.

● Бир кунда 8468 тонна, мавсум бошидан буён 124992 тонна ингичка толали пахта тайёрланди.

КОММУНИСТЛАР ОЛДИНДА

● БУХОРО. Ромитан районидалаларида 200 дан зиёд «зангори кема» ишлатилмоқда. Зарбдорчасига меҳнат қилаётган Ибн Сино номли, «Октябрь 50 йиллиги» ва «Ромитан» совхозлари механизаторлари кунига 4,5—5 тоннадан пахта теришга эришмоқдалар.

Ўтган куни Ленин номли колхоз механик-ҳайдовчилари энг юқори унумдорликка эришдилар. Бу ерда ҳар бир машина билан 7—7,3 тоннадан дурдона терилди. Р. Ҳайитов етакчилик қилаётган терим-транспорт отряди коммунистлари СССР Конституцияси кунигача ўз агрегатлари бункеридан 150 тоннадан «оқ олтин» тўкишга сўз бердилар. Ҳозиргача уларнинг ҳар бири 95—110 тоннадан пахта теришди.

ТОШКЕНТ ТЕХНОЛОГИЯСИ АСОСИДА

● ҚАШҚАДАРЁ. Шаҳрисабз районидаги Энгельс номли колхознинг У. Хатамов бошлиқ бригадаси аъзолари Тошкент технологияси асосида ишлашмоқда. Бу ерда ялпи пахта хирмонини минг тоннага етказиш ва йиғим-теримни 20 иш кунида туғаллашга қарор қилинди. Коллектив ишни икки сменада ташкил этган. Олтита агрегатнинг ҳар бири билан кунига 10—13 тоннадан пахта терилмоқда.

ОИЛАВИЙ ЭКИПАЖ

● СУРХОНДАРЁ. Гагарин районидаги «Навбаҳор» совхози пахтазорларида ака-ука Абдумўмин, Абдумурод, Нормурод ва Панжи Сафаровлардан иборат экипаж зарбдорчасига меҳнат қилмоқда. Ўтган куни улар хирмонга 17 тонна юқори сифатли «оқ олтин» тўкишга муваффақ бўлдилар. Ака-укаларнинг шу кунгача терган пахтаси 167 тоннага етди.

ОЛДИНГИ САФДА

● ХОРАЗМ. Қўшкўпир районидаги Жданов номли колхоз коммунистлари қўл теримида юқори унумдорликка эришмоқдалар. 51 кишидан иборат отряд аъзолари кунига хирмонга 4—4,5 тоннадан аъло сифатли «оқ олтин» тўкишяпти. Ҳар бир теримчи ўртача 80 килограммдан дурдона термоқда. КПСС аъзоларидан Ҳанифа Раҳмонова, Шукуржон Тожибоева, Ўғилжон Ниёзматова ва Лола Матқаримовалар 200—220 килограммдан пахта теришаётир.

КУНИГА 5—5,5 ПРОЦЕНТДАН

● ТОШКЕНТ. Ғалаба районидаги «Ленинград» колхозида кунига 5—5,5 процентдан «оқ олтин» тайёрланмоқда. Терим агрегатлари бункеридан 160—170 тоннадан пахта тўкиляпти. Илғор механизаторлардан Сафар Худойберганов ва Маъруф Раҳимовлар бир сменада хирмонга 8—10 тоннадан дурдона топширишмоқда. Механизмларнинг унумли ишлатилиши туфайли Абдулҳай Абдуқодиров ва Абулқосим Бойсенов бошлиқ бригадаларда кунига планнинг 7—8 проценти миқдорида пахта тайёрланяпти.

ЗОКИРОВЛАР ИБРАТИ

● Пискент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози далаларида меҳнат қилаётган Шокир, Ширин, Малик ва Латиф Зокировлардан иборат оилавий экипаж кунига 28—30 тоннадан «оқ олтин» теряпти. Мавсумда хирмонга 500 тонна пахта тўкиш мажбуриятини олган оилавий экипаж аъзолари шу кунгача 150 тонна хом ашё теришга эришдилар.

БУНКЕРЛАР БАРАКАСИ

● АНДИЖОН. Бўз районидаги Энгельс номли колхоз пахтакорлари областнинг ўртача кўрсаткичидан икки баравар ошириб пахта тайёрламоқдалар. Бу ерда кунига йиллик планнинг 4—4,5 проценти миқдорида хом ашё топширияпти. Хўжаликда пахта конвейерининг иши оқилона ташкил этилган. Мавжуд барча машиналар юқори унум билан ишлатиляпти. Кўплаб механизаторлар кунига 9 тоннадан пахта теришга эришмоқдалар.

БИР КУНДА — 12 ТОННА

● СИРДАРЁ. Сирдарё районидаги «Малик» совхозининг механизатори, СССР Олий Совети депутати, Ленин ордени кавалери Тўхтахон Қирғизбоева бир кунда 12 тонна пахта теришга муваффақ бўлди. Тўхтахон Қирғизбоева бошлиқ звено аъзолари 50 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олдилар. Звено коллективининг аҳди ҳосилдорликни 60 центнерга етказишдан иборатдир.

ЗАРБДОР ОТРЯДЛАР

● Ильич районн комсомол активистларидан ташкил топган зарбдор отряд Ғафур Ғулом номли совхоз далаларида зарбдорчасига меҳнат қилмоқда. 80 жангчининг ҳар бири кунига 80—90 килограммдан пахта термоқда. Сирдарё области пахтазорларида жами 20 та шундай отряд ишламоқда. Бу отрядларнинг сафида 4 мингта комсомол аъзоси бор. Улар кунига хирмонга 200—220 тоннадан «оқ олтин» тўкишга эришмоқдалар.

МАЖБУРИЯТ — СССР КОНСТИТУЦИЯСИ КУНИГА

● НАМАНГАН. Норин районидаги Ильич номли колхознинг А. Менингбоев бошлиқ оилавий звеноси бир кунда планнинг 16 проценти миқдорида пахта тайёрлашга эришди. Ҳосилнинг асосий қисмини А. Ҳамдамов, К. Юнусов ва А. Жўраевлар ўз агрегатлари бункеридан тўкдилар. Звено коллективи ҳар гектар ердан 40 центнердан хирмон кўтариш ва социалистик мажбуриятни СССР Конституцияси кунигача бажаришга аҳд қилган.

УСТОЗ ВА ШОГИРД

Жиззах области. Арнасой районидаги Тимошенко номли совхозда Ғафур Ғулом номли мактабнинг ўқувчилар бригадаси 72 гектар пахта майдонида мўл ҳосил етиштирдилар. Ишлаб чиқариш бригадасига 10-синф ўқувчиси, комсомол аъзоси Носир Сариев етакчилик қиляпти. Тажрибали пахтакор, Меҳнат Қизил Байроқ ва «Ҳурмат Белгиси» орденлари кавалери Бобо Файзиев ёшларга устозлик қилмоқда. Шу кунларда ёш пахтакорлар пешана тери эвазига етиштирилган «оқ олтин»нинг бир мисқолини ҳам нест-нобуд қилмай йиғиштириб олиш иштиёқида фидокорона меҳнат қилишаяпти. Натижада ўқувчиларнинг «оқ олтин» хирмони кун сайин кўкка бўй чўзмоқда. Суратда: ўқувчилар бригадаси бошлиғи Н. Сариев устози Б. Файзиев билан.

Е. Ботиров фотоси.

Ташвишли сигнал

СИФАТГА ЭЪТИБОР ҚАНИ?

Давлатга топширилаётган пахта сортининг юқори бўлишини таъминлаш ҳақида кўп гапириляпти. Амалий ишлар ҳам қилиняпти. Масалан, Сурхондарё областининг хўжаликларида тайёрлов пунктларига асосан аъло нав пахта жўнатилаётир. Лекин ҳамма жойда ҳам шундай қилиняпти, деб бўлмайди.

Гагарин районидаги «Комсомолобод» пахта тозалаш заводига қарашли қабул пунктидамиз. «Комсомолобод» совхозининг Х. Жўраев бригадасидан келтирилган пахта лаборатория анализидан ўтказилганда ифлосланиши нормадагидаги 3 процент ўрнига 12 процент, намлиги эса 8 процент ўрнига 11,7 процентлиги маълум бўлди. Тележкадаги пахта совхозга қайтариб юборилди. Бироқ ўша пахтани пунктга келтириш, анализдан ўтказиш, яна совхозга қайтариб олиб кетишга озмунча қимматли вақт сарфландими?!

Тележкадаги пахта хирмонга ағдарилади. Қуритилади. Яна тележкага ортилиб, пунктга келтирилади. Натижада ортиқча сарф-харажатга йўл қўйилади. Хўш, ўша ифлосланган ва нам пахтани пунктга ким жўнатди? Хўжалик раҳбарлари бу масала билан нега жиддий шуғулланмадилар.

Пунктга «Янгиобод», «Партия XXIV съезди» совхозларидан келтирилган 1500 тоннадан зиёд пахта ҳам нормадагидан ортиқ ифлосланганлиги, намлиги аниқланди.

— «Янгиобод» совхозининг А. Абдураҳимов бошлиқ бригадасидан келтирилган бир тележка пахтанинг 18 проценти қовачақ, хас-чўпдан иборат,— дейди пункт мудири М. Ғозиев.

— Бундай ачинарли ҳолга йўл қўймаслик учун жойларга пункт вакиллари юборилса бўлмайдими? Шундай қилинса, пахтанинг нами ўша жойнинг ўзида аниқланган бўлур эди.

— Юборяпмиз! Бригада бошлиқлари, транспорт ходимлари билан суҳбатлар ўтказяпмиз. Улар аҳволни тузатамиз, деб ваъдалар беришяпти. Лекин ҳамон давлат стандартига мос келмайдиган пахтани жўнатишда давом этмоқдалар.

Шу куни пунктда бўлганимизда «Партия XXIV съезди», «Комсомолобод» совхозларининг Е. Расулов, З. Аллаев бошлиқ бригадаларидан ҳам хом пахта келтирилганининг гувоҳи бўлдик.

Давлатимизга фақат юқори нав пахта керак. Айрим жойларда хом пахтани теришга, уни ифлослантиришга йўл қўйилаётган экан, бундай кўринишга қатъий барҳам бериш зарур. Ўйлаймизки, маҳаллий партия, совет ташкилотларининг раҳбарлари камчиликларнинг такрорланишига йўл қўймаслик чораларини кўрадилар.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

● МЎЛ ҲОСИЛНИНГ ИШОНЧЛИ НЕГИЗИ

ПРАГА. Чехословакия деҳқонлари шу йилги план ҳисобига СССРдан уруғлик доннинг сўнгги тонналарини олдилар. «Мироновская» ва «Ильчевка» навли кузги буғдой ортилган составлар чегарада Тисса дарёси бўйидаги Чеерна станциясига келди. Юк бўшатиб олингандан кейин селекция учун мўлжалланган уруғлик буғдой ўнлаб адресларга — республиканинг давлат хўжаликларига ва қишлоқ хўжалик кооперативларига жўнатилади.

Чехословакия ғаллакорлари совет буғдойини мўл ҳосилнинг ишончли негизи деб ҳисоблаётганликлари бежиз эмас. «Мироновская», «Ильчевка», «Юбилейная» навлари йил сайин деҳқонларнинг умидини оқлаб келмоқда. Мамлакатдаги энг йирик «Тухораз» қишлоқ хўжалик кооперативи бунинг ёрқин мисолидир. Шу хўжаликда ҳайдаладиган ерларнинг ярмидан кўпроғига совет буғдой навлари экилмоқда. Бу навларнинг ўртача ҳосилдорлиги гектар бошига 78 центнерни ташкил этмоқда.

● ТАБИАТ ДОРИХОНАСИ ЎРГАНИЛМОҚДА

УЛАН-БАТОР. Ўзининг 10 йиллигини нишонлаган Улан-Батор халқ медицинаси институти шифобахш ўт-ўланларнинг фойдали хусусиятларини ўрганувчи катта илмий марказ бўлиб қолди.

Табиат — ғоят бой табиий дорихона бўлиб, унда кўпгина иллатлар ва касалликлардан даволанишнинг таъсирчан воситалари мавжуд, деди ТАСС мухбирига институт директори, МХР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Т. Ҳайдав. Ана шу воситаларни билиш ва улардан илмий асосда фойдаланиш институт коллективининг вазифасидир.

Бу ерда қадимий монгол, санскрит ва тибет тилларида ёзилган медицинага доир асарларнинг ноёб кутубхонаси тўпланган. Шу асарларнинг энг қадимийларида юзлаб рецепт ва суратлар, анатомия атласлари бўлиб, булар VII—IX асрларга мансубдир. Олимлар ана шу материалларни ўрганиб ва системага солиб, ишнинг энг истиқболли йўналишларини танлаб оладилар. Ёзда эса махсус экспедициялар шифобахш ўт-ўланларни йиғиш билан шуғулланади. Янги препаратлар институт лабораторияларида комплекс текширишдан ўтказилади.

● ВЬЕТНАМ ЧЎЛҚУВАРЛАРИНИНГ ПРОБЛЕМАЛАРИ

ХАНОЙ. Шимолдаги Тхайбинь шоличилик вилоятининг чорак миллиондан ортиқ аҳолиси бугунги кунда марказий ясси тоғлик ва Меконг дельтасининг аҳоли кам яшайдиган жойларидаги қўриқ ерларда меҳнат қилмоқда.

Қизил дарё водийсида жойлашган Тхайбинь вилояти Вьетнамда аҳолининг зичлиги жиҳатидан Ханой ва Хошимин шаҳарларидан кейин учинчи ўринда туради. Бу ерда аҳолининг зичлиги ҳар квадрат километрга минг кишидан ошади. Вилоят қадимдан ўзининг шоликорлик анъаналари билан машҳурдир. Аммо аҳолининг ҳаддан ташқари кўпайиб кетганлиги бу ерда кейинги йилларда қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш учун жиддий тўсиқ бўлиб қолди.

Янги иқтисодий районларни ташкил этиш программасини амалга оширишда актив иштирок этиш Тхайбинь учун ана шу муҳим проблемани ҳал этиш йўлларидан бири бўлди. Ана шу программа мамлакатнинг табиат ва меҳнат ресурсларидан тўла-тўкис ҳамда самарали фойдаланишга қаратилган бутун бир тадбирлар комплексидан иборатдир.

● ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК АВИАЦИЯСИ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

ГАВАНА. Кубадаги Пинар-дель Рио вилоятининг қишлоқ хўжалик авиацияси 1983 йилги планни бажариб, бугунги кунда келгуси йил ҳисобига ишламоқда. Кубалик учувчилар Совет Иттифоқи ва Польшада ишлаб чиқарилган самолётларда 360 минг гектар экинзорларни озиқлантириб, унга ишлов бердилар. Бу эса ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 85 минг гектар кўпдир. Учувчилар мураккаб иқлим шароитларида республика деҳқонларига шоли ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари етиштириш топшириқларини анча ошириб бажаришда ёрдам бердилар.

Куба революциясининг 25 йиллиги шарафига тармоқда ўтказилаётган республика мусобақасининг пешқадамлари — Гранма вилоятининг авиаторлари ҳам жуда яхши меҳнат қилмоқдалар. Улар машина ва асбоб-ускуналардан энг кўп самара билан фойдаланмоқдалар, ёнилғи ва химикатларни тежамоқдалар. (ТАСС).

ТАСС баёноти

Ливаннинг ички можаросида ўт очишни тўхтатиш тўғрисида томонлар ўртасида битимга эришилганлиги ҳақидаги хабар Совет Иттифоқида ижобий тарзда кутиб олинди. Тинчлик, осойишталик ва нормал турмушни қайта тиклаш йўлида зарур қадам қўйилди.

Аммо бу — фақат биринчи қадам эканлиги равшан. Ливаннинг ўзидаги ва унинг теварагидаги танглик вазиятини вужудга келтирган сабаблар тугатилган тақдирдагина Ливанда мустаҳкам тинчлик ўрнатилиши, бу мамлакатнинг ички муаммолари ҳал этилиши таъминланиши мумкин. Бу сабаблар нималиги равшан. Бу — Ливан территориясининг учдан бир қисмини ҳамон оккупация қилиб турган Исроилнинг агрессиясидир. Бу — Ливаннинг ишларига Америка Қўшма Штатларининг қўпол равишда аралашуви ва бу нарса унинг НАТОдаги баъзи иттифоқчилари иштирокидаги бевосита қуролли интервенцияга айланиб кетганлигидир. Бу — Вашингтон билан Тель-Авивнинг Ливан халқини Исроил билан сепарат битимнинг асоратли шартларига бўйсунишга мажбур қилиш йўлидаги уринишларидир.

Ҳозир Вашингтонда гўё Ливандаги аҳволни барқарорлаштиришдан унинг манфаатдорлиги ҳақида берилаётган баёнотлар Ливанга қарши агрессия қилган АҚШнинг амалий ишлари билан асло қовушмайди. Интервенциячи кучларнинг тобора янги-янги отрядлари Ливан соҳилларига юборилаётганлиги шундан далолат бермайдими, ахир. Кемалардаги тўплар Ливан пойтахти — Байрутни, мамлакатнинг бошқа шаҳарлари ва аҳоли пунктларини нишонга олиб турибди. Америка, Франция ва Англия самолётлари Ливан территориясига яна бомба ёғдиришга ҳозиру нозирдирлар.

Исроиллик оккупациячилар Ливан диёридан ҳеч сўзсиз ва зудлик билан чиқиб кетишларини, Америка қўшинлари ва НАТОнинг бошқа қўшинлари у ердан олиб чиқиб кетилишини Ливан халқининг, бошқа араб халқларининг манфаатлари, Яқин Шарқдаги тинчлик манфаатлари талаб қилади.

Совет Иттифоқи Ливан ишларида империалистларнинг зўравонлик ва аралашув сиёсатига қатъиян қарши чиқиб, ўзининг Ливан бирлиги, мустақиллиги, суверенитети ва территориал бутунлигини ҳимоя қилишга қаратилган ўзгармас позициясини тасдиқлайди.

ЮНЕСКО ИЖРОИЯ КЕНГАШИНИНГ СЕССИЯСИ

ПАРИЖ, (ТАСС). ЮНЕСКО ижроия кенгашининг бу ерда ўтаётган 117-сессиясида шу ташкилотнинг кейинги уч ой ичидаги иш якунлари муҳокама қилинмоқда. Ташкилот Бош директори А. М. М'Боу докладида ташкилотга аъзо бўлган давлатлар ўртасида турли соҳалардаги, чунончи иқтисодий қолоқликни бартараф этиш учун ресурсларни сафарбар этиш, маориф ва коммуникацияларни ривожлантириш соҳаларидаги ҳамкорликни мустаҳкамлаш зарурлиги айтилди.

ЮНЕСКО Бош директори Коммуникацияларни ривожлантириш халқаро программаси Ҳукуматлараро кенгашининг сентябрь ойида Тошкентда бўлиб ўтган 4-сессияси якунларига юксак баҳо берди. У кенгаш доирасида қилинган ишлар муҳим ижобий натижалар берганлигини айтди.

Сессиянинг кўпгина қатнашчилари ҳисобот даврида қилинган ишлар самарали бўлганлигини айтдилар. Улар ядровий қуролланиш пойгасининг хавфи кучайиб бораётганлиги муносабати билан тинчликнинг тақдиридан хавотирда эканликларини изҳор этдилар.

ЛИВАНДАГИ ВАЗИЯТ

БАЙРУТ. (ТАСС). Ливанда ваҳимали сукунат сақланиб турибди. Айрим тўқнашувларга қарамай бирбири билан курашувчи томонлар жанг ҳаракатларини яна бошлашдан ўзларини тийиб турибдилар ва умуман 26 сентябрдан кучга кирган ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги битимга риоя этмоқдалар.

Ливан матбуотининг хабарларига кўра кейинги қонли воқеалар натижасида, шу жумладан Американинг ҳарбий кемалари тинч аҳоли пунктларини тўплардан ўққа тутиши вақтида 800 дан кўпроқ киши ҳалок бўлди, 1700 дан зиёд киши эса жароҳатланди.

Маҳаллий сиёсий доираларда қайд этилаётганидек, ўт очишни тўхтатиш тўғрисида битимга эришилганига қарамай АҚШнинг Ливанга қарши агрессияси тобора кучайтирилиши хавфи сақланиб қолмоқда. Шу мамлакат соҳиллари ёнида Американинг бир қанча жанговар кемалари ҳамон изғиб юрибди, Байрутнинг ўзида эса империализмнинг интервенциячи қуроли сифатида иш кўраётган «кўп миллатли кучлар» деб аталмиш кучлар ҳамон турибди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

✦ РИМ. Мамлакат территориясида Американинг ўртача олисликка учириладиган янги ядро ракеталарини жойлаштириш режалаштирилаётганлигига қарши мамлакатда кучайиб бораётган норозилик ҳаракатига Италия маъмурлари жазо чоралари ва полициячиларнинг бедодлиги билан жавоб қайтармоқдалар. Полициячилар Комизо яқинидаги Мальоккода собиқ ҳарбий аэродром территориясига кираверишда жойида уюштирилган оммавий норозилик намойишини таёқчалардан ва кўздан ёш оқизадиган газдан фойдаланиб тарқатиб юбордилар. Натижада 20 дан кўпроқ киши жароҳатланиб, касалхонага жўнатилди.

✦ НЬЮ-ЙОРК. АҚШдаги 100 дан кўп урушга қарши, касаба союз, ёшлар, хотин-қизлар, диний ташкилотлар ва бошқа жамоат ташкилотлари Рейган маъмуриятининг агрессив милитаристик сиёсатига қарши умуммиллий норозилик юришини ўтказишга даъват этдилар. Вашингтонга қилинадиган янги юриш 12 ноябрга белгиланган. Бу юриш «Американинг Марказий Америка ва Кариб ҳавзасидаги интервенцияси тўхтатилсин!», «Вьетнамда бўлганидек урушларга йўл қўймаймиз!», «Ядровий ва оддий қуролларнинг кўпайтирилиши тўхтатилсин!», «Иш, тинчлик ва адолат керак!» деган шиорлар остида ўтади.

✦ ЖАКАРТА. АҚШнинг «Калтекс», «Тексако», «Шелл» нефть компаниялари ва бошқа компаниялар Индонезия маъмурларининг мамлакат экономикасида кўп миллатли монополияларнинг ҳукмронлигини чеклаш йўлидаги уринишларига ҳалақит беришга ҳар томонлама интилмоқдалар. Чунончи, «Калтекс» компанияси мамлакатда қазиб олинаётган нефтнинг умумий ҳажмида Индонезиянинг улушини кўпайтириш хусусидаги битимларни қайта кўриб чиқиш тўғрисида ҳукумат билан музокаралар олиб боришни атайин пайсалга солмоқда.

✦ АДДИС-АБЕБА. Ҳозирги вақтда Эфиопияда қишлоқ меҳнатчиларидан 5 миллиондан кўп кишини бирлаштириб турган 20 мингга яқин деҳқон уюшмаси ишлаб турибди. Революциянинг дастлабки йилларида тузилган ҳокимиятнинг ана шу маҳаллий органлари мамлакатнинг ижтимоий ва иқтисодий ҳаётида тобора актив роль ўйнамоқда, аҳолининг сиёсий, умумий таълим ва маданий савиясини ошириш соҳасида катта иш олиб бормоқда. (ТАСС).

ПОКИСТОНДА ШИДДАТЛИ ТЎҚНАШУВЛАР

ЛОНДОН, (ТАСС). Покистоннинг Синд вилоятидаги бир қанча шаҳарларда ҳарбий режим мухолифларининг полиция ва армия бўлинмалари билан шиддатли тўқнашувлари рўй берди. Бу вилоятда мана бир ярим ойдирки, ҳукуматга қарши ғалаёнлар тўхтамаяпти. Рейтер агентлигининг Исломободдан хабар қилишича, 27 сентябрда Синдда бўлган қуролли тўқнашувлар чоғида тўрт киши ўлдирилган, 15 киши жароҳатланган.

Демократияни ўрнатиш учун кураш ҳаракатининг даъвати билан вилоятнинг олтита йирик шаҳрида маъмурият маҳаллий ҳокимият органларига ўтказишни мўлжаллаган сайловга қарши норозилик белгиси сифатида ялпи забастовка бўлиб ўтмоқда. Ҳаракат раҳбарлиги аҳолини овоз беришда қатнашмасликка даъват этди, бу сайловни «ташвиқотчилик найранги» деб таърифлади. Зиёул Ҳақ маъмурияти ана шундай найранг ёрдамида покистонликларнинг ҳарбий ҳокимият дарҳол бекор қилиниши, сиёсий маҳбуслар озодликка чиқарилиши, ялпи парламент сайлови ўтказилиши учун олиб бораётган курашини бостиришга уринмоқда.

Ҳарбий диктатурага қарши ғалаёнлар Америкага қарши тобора яққол тус олмоқда. Намойишларнинг қатнашчилари Покистон тупроғида Пентагон базалари ташкил этилишига қарши қатъий норозилик билдирмоқдалар. Оппозициядаги етакчи партия — Покистон Халқ партияси Исломободга ҳарбий ва молиявий мадад бераётган Рейган маъмуриятини қоралаб чиқди. Шу партия раҳбарлигининг Карочида тарқатилган баёнотида қуйидагилар таъкидланади: «Халқнинг демократик эркинликлари ва граждандлик ҳуқуқларини поймол этаётган Зиёул Ҳақнинг ҳарбий режими Вашингтоннинг сахийлик билан бераётган мадади туфайлигина ҳокимиятни қўлда сақлаб турибди. Ҳарбий маъмурлар айни Америка қуроли ёрдамида халқнинг демократияни ўрнатиш йўлидаги интилишини бостиришга уринмоқдалар».

БИЗНИНГ ШАРҲ

КЕСКИНЛИК КУЧАЙМОҚДА

Коломбодан Деҳли орқали олинган хабарларга қараганда, Шри Ланка республикасида юз берган танг аҳвол борган сари кескинлашмоқда. Мамлакатда гражданлар уруши бошланиб кетиши хавфи пайдо бўлди.

Хўш, вазиятнинг бу қадар хатарли тус олишига сабаб нима?

Ҳиндистондан жанубий шарқда, Ҳинд океанида жойлашган Шри Ланкада 15 миллион аҳоли яшайди. Мамлакат аҳолисининг 3 миллионга яқин тамиллар, қолган кўпчилиги эса сингаллардир. Ана шу миллатлар ўртасида диний ва жамоалар негизида можаро ҳамда тўқнашувлар кўпдан бери давом этиб келарди. Бундай низоларни оролда ҳукмронлик қилган мустамлакачилар, атайлаб авж олдирар эдилар. Шри Ланкани (оролнинг аввалги номи Цейлон) дастлаб португаллар босиб олган эди. Улардан голландлар қўлига ўтди. Кейин бу ерда Англия мустамлакачилари ҳукмронлик қилдилар. Мустамлакачилар «ажратиб қўй ва ҳукмронлик қил» деган тактика асосида иш тутиб ҳар иккала жамоа орасида низо чиқарар ва шу йўсинда мамлакат бойлигини талаб келардилар.

Мамлакат мустақилликка эришганидан кейин ҳам реакцион доиралар диний-жамоалар ўртасидаги зиддиятни йўқотишга тўсқинлик қилдилар. Улар бундай жанжаллардан уз манфаатлари йўлида фойдаланмоқчи бўлдилар. Жумладан, тамил шовинистлари мамлакат шимолида тамиллар давлатини тузишни талаб қилиб, миллий адоватни кучайтирдилар. Кейинчалик тузилган Тамил бирлашган озодлик фронти федерация доирасида автономия талаб қила бошлади. Президент Жаявардане бу талабни қатъиян рад этди.

Бундан икки ой муқаддам шовинистик доираларнинг қутқуси билан Жафна шаҳрида тамиллар билан сингаллар ўртасида тўқнашув юз берди. 23 июль куни кичик жанжалдан бошланган бу тўполон кейинчалик мамлакат пойтахти Коломбога, Канди шаҳрига ҳам ёйилди. Муштлашишлар борган сари кучайиб, икки ўртада урйиқит бошланди, қирпичоқ авжига чиқди, уйлар, корхоналар, магазинларга ўт қўйилди. Ана шу қирғин туфайли 300 киши ҳалок бўлди, 80 минг киши бошпанасиз қолди. Ўн минглаб тамиллар уй-жойини, мол-мулкини ташлаб Жафнага қараб қоча бошлашди. Чунки мамлакат шимолидаги бу шаҳарда тамиллар кўпчиликни ташкил этади.

Ана шу даҳшатли қирғиндан роса икки ой ўтгач, 23 сентябрь куни бир гуруҳ тамиллар Баттикалоадаги ўта қатъий режимдаги турмага ҳужум қилишди ва қамоқдаги 217 маҳбусни бўшатиб юборишди. Маъмурларнинг эълон қилишича, озод қилинганларнинг 44 нафари ниҳоятда хавфли сиёсий жиноятчи эмиш. Ҳозир ҳамма ерда тинтув кетяпти. Ҳарбий катерлар қочоқларни океандан қидиряпти. Баттикалоанинг ўзида эса ёппасига тинтув ўтказилиб, хибсга олишлар кучайди. Тинтув пайтида тўқнашувлар бўляпти. Шундай тўқнашувлардан бирида ҳарбийлар учта ёш тамилни ўлдиришди.

Халқаро кузатувчилар бу қотилликни қочириб юборилган маҳбуслар учун маъмурлар ўчи, деб баҳоламоқда. Айни пайтда шунга ҳам эътибор бермоқдаларки, реакция мамлакатдаги хунрезликдан фойдаланиб, демократик кучларга ва сўл партияларга зарба беришга уринмоқда. Ҳозир мамлакатда демократик кучлар, шу жумладан коммунистлар фаолияти ҳам тақиқлаб қўйилган.

Яна шу нарса эътиборни тортмоқдаки, Шри Ланкада юз бераётган ички можоро оловида қўлини иситиш илинжида юрганлар ҳам чиқиб қолди. Жумладан, АҚШ Тринкомали шаҳрида ҳарбий базага эга бўлиш ниятида эканини маълум қилди. Матбуотда Шри Ланкадаги диний-жамоа тўқнашувлари АҚШ махсус хизмати томонидан уюштирилгани ҳақида хабарлар ҳам пайдо бўла бошлади. Энди бўлса океан ортидагилар ўз мақсадларига эришиш учун ҳар хил уйдирма хабарлар тарқатиб, кескинликни баттар кучайтирмоқдалар.

Ф. ШОҲИСМОИЛОВ.

«ЭРКИН ДУНЁ» ҚИЁФАСИ

ИШСИЗЛИК ЎСМОҚДА

Капиталистик оламда иш билан бандлик келажакда ҳам ёмонлашиб боради. Бу мудҳиш прогноз Иқтисодий ҳамкорлик ва ривожланиш ташкилотининг Парижда эълон қилинган докладида келтирилган. Мазкур ташкилот мутахассисларининг фикрига кўра, ишсизлик ҳозирги ўн йилликда асосан ёшлар ҳисобига ўсиб бораверади.

Доклад маълумотларига кўра, 1984 йилда Иқтисодий ҳамкорлик ва ривожланиш ташкилотига кирувчи 24 та ривожланган капиталистик мамлакатда ишсизлар сони 5 миллионга ортиб, 35 миллион кишига етади. Ғарбий Европадаги баъзи мамлакатлар, Қўшма Штатлар, Канада ва Япония меҳнаткашлари бундан анча азият кўрадилар.

ҲАР ЎН КИШИДАН БИРИ

Камида 2 миллион инглиз, асосан эркаклар ўқишни ҳам, ёзишни ҳам билмайди. Лондонда эълон қилинган ҳукумат докладида ана шу ҳақда хабар қилинади. 23 ёшдаги 12 минг британиялик билан ўтказилган савол-жавоблардан маълум бўлишича, ҳар ўн кишидан бири ўқиш ва ёзишда қийналмоқда, ҳар 12 кишидан бири эса арифметик ҳисоб-китобларни зўрға қилмоқда.

МУДҲИШ РЕКОРД

«Умумий бозор»га кирувчи мамлакатларда ишсизлик рекорд даражага етди. Европа ҳамжамиятлари комиссияси хабар қилишича, ҳозир 11,7 миллион киши ёки меҳнатга лаёқатли бутун аҳолининг 10,4 проценти ишга эга эмас.

ИЖОД — ДЎСТЛИК ТИМСОЛИ

● ИККИ ҚИТЪА ЁЗУВЧИЛАРИ ФОРУМИ ДЎСТЛИК ВА БИРДАМЛИК БАЙРАМИГА АЙЛАНИБ КЕТДИ
● ПОЙТАХТИМИЗ ДЎСТЛАР НАЗМИДА

КОНФЕРЕНЦИЯ ҚАТНАШЧИЛАРИ ИЖОДИДАН

Абдураҳмон АЛ-ХАМИСИЙ,

«Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти лауреати (Миср)

«ТЕРЕЗИН»

(Поэмадан парча)

Нарх-навони билишади
ажал савдогарлари,
Қотилларга, жаллодларга
баланд тўлашар ҳақини.
Юзма-юз жанг қилолмайди,
зимдан ўқ отиб бари,
Касб этмишлар
инсонларнинг тақдирин ўйнамакни.
Ҳануз-ҳануз ёқадилар
зулм алангасида
Бўйсунмаган мардумларни,
қай исёнкор зотларни.
Ҳаёт сўнар,
Умидлар ҳам чил-чил бўлар,
кул бўлар,
Улар кимдан нажот сўрсин,
кимга айтсин додларни!!
Аммо сайраб бир беозор
океанлар ортида,
Мудраб, ёлғон-яшиқ тўқир ҳақиқатга
кўру кар
Ҳаводан ҳам заҳар томиб,
афъюн томиб туради.
Бу орада таппа-тайёр
қайраладн пичоқлар.
Мамлакатлар бўлак-бўлак дунё харитасида,
Ватанларда сўйланади қадим, ширин эртак жўр.
Худди шу пайт ҳимоясиз
қишлоқларнинг устида
Самолётлар чарх уради
қузғунлардай мурдахўр.
Ҳайиқмай ҳақ тўлашади,
ажал савдогарлари,
Разолатнинг дўконлари халқни алдар-у,
гаплар.
Қабиҳ зотлар вужудига синггаи
қора ҳисни ҳам,
Оқлаб ёзар барча китоб,
газета-ю журналлар.
Кўзи билан кўриб туриб
шўрлик занжирбанд санъат
Кўзни юмиб ҳаммасига айтар силлиқ
мақтов-шон.
Қайси бири қабиҳроқдир —
пулми ва ёки мақсад!!
Ватанингда шум қотиллар яшаганда ҳукмрон.

Ҳалима ХУДОЙБЕРДИЕВА таржимаси.

СЕВИКЛИ ТОШКЕНТ

Шарқнинг келинчагидай гулруҳсор Тошкент,
Сармаст қилар бамисол бир қадаҳ шароб,
Баҳори айшу тароб,
Қалбимда ўқияпман китобини бетма-бет.
На фақат шугинадир, илҳом чашми боз,
Одамларнинг лутфи булоқдай майин,
Ҳаёт тарзи баайн
Мингта йўл очиб берар истиқболга сарафроз,
Шодлик қанотларида учиб келдим мен,
Қанотларига шамол тегди бунда нақ,
Дилимда дўстлик барҳақ,
Мусаффо осмонида чарх урдим эркин-эркин.
Мен Тошкентни ўпдим, Тошкент ҳам ўпди мени,
Имон-ихлос-ла қўйдим кўксига бошим,
Ва муҳаббат оташи
Чертди кўнгил пардасин, қўшиққа очдим дилни.
Қонимдан жўшиб чиққан бу қўшиғим умрзоқ,
Қўшиқки, жаранглайди севги торида,
Тошкент-ла гулёрида
Ошиқларнинг рақсига тушдим тун бўйи узоқ.
Поймида гўё Тошкент ўзиям ўйнаворди,
Тонггача куйлаедик биз ҳатто шодумон тунни,
Қутладик яна кунни,
Кўз ўнгимда дарёдай Тошкент тонгги оқарди.
Эй, севгилим Тошкент, ким ясатди бунча,
Қандай бу тонг, юзларинг этди мунаввар,
Борми зебороқ шаҳар,
Сени безар одамлар давру даврон сургунча.
Эй, қалъалар ичинда келажаги тўкис, шан,
Бағрингдан кетсам-да, қалбимда садоларинг,
«Тошкент! Тошкент!» наволаринг,
Мен сени севадирман, сен мени севадирсан.

Султон АКБАРИЙ таржимаси.

Биринчи конференцияга мўътабар маскан бўлган Тошкентда яна учрашув, дийдорлашув. Яна адабиёт ҳақида, ёзувчи ва унинг давр олдидаги масъулияти тўғрисида суҳбатлар, гурунглар... Тошкент руҳи даъвати билан яратилган асарлар юзасидан ўзаро фикр алмашувлар... Ҳа, Тошкент форумининг аҳамияти катта. Бундан унда қатнашаётган ҳар бир ёзувчи хурсанд!

Суратда: Чингиз Айтматов, Мирзо Иброҳимов, Назир Сафаровларни чет эллик қаламдош дўстлари билан кўриб турибсиз.

В. Молгачев фотоси.

ЕТТИНЧИ ДОВОН

Ҳамид ҒУЛОМ,
СССР Давлат мукофоти лауреати, Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси

Осиё ва Африканинг тараққийпарвар ёзувчилари ҳаракатини улуғ мақсад сари — одамзоднинг барқарор тинчлиги, фаровон эркин ҳаёти, ижтимоий тараққиёти, дўстлик ва ҳамжиҳатлиги, нурли истиқболи сари собит қадам ташлаб бораётган улкан карвонга, чорак аср давомида ўтказилган етти конференциямизни эса, карвонимиз босиб ўтган етти юксак довонга ўхшатгим келади. Бу ижодкорлар буюк карвони ҳар бир манзилда, ҳар кун ва ҳар соат фақат яхшиликка, халқлар бахт-саодатига, илғор инқилобий ва демократик маданиятларнинг гуллаб-яшнашига хизмат қилиб келди ва бугун янги, юксак довонга кўтарилиб, шу чўққидан янада кенгроқ уфқларни, олисроқ мўътабар манзилларни кўзламоқда.

Шонли ижодий карвонимизнинг сарбони бор. Бу — жаҳондаги юзлаб адабиётларга олий намуна, гўзал ибрат бўлиб, муносиб етакчилик қилаётган кўпмиллатли совет адабиётидир. Горький ва Маяковский асосини мустаҳкам қурган социалистик реализм адабиёти бутун дунёда ҳамма халқларнинг ижодкорлари учун ҳаётни, воқеликни инқилобий ривожланишда, бутун зиддиятларини қамраб олган ҳолда ҳаққоний тасвирлашнинг мактаби бўлди. Ва, ҳамма қитъа, ҳамма мамлакатларимиздаги софдил, халқчил қалам аҳли шу мактабдан сабоқ олишни ўзлари учун шараф деб билдилар.

Осиё ва Африка тараққийпарвар ёзувчилари ҳаракати жаҳон адабиётидаги умуминқилобий тарихий жараённинг бир қисми бўлиб, унинг туғилиши, гуркираб ўсиши, фақат икки қитъа миқёсидагина эмас, бутун дунё миқёсида кенг ёйилиб, миллион-миллион эрксевар инсонлар дилидан чуқур жой олиб, бу қадар юксак эътибор қозониши ҳаммамизни беҳад қувонтиради.

Инсоният камолотининг, айниқса, икки буюк қитъа халқлари тадрижий тараққиётининг ҳозирги юксак босқичида бадиий адабиёт асари, ёзувчининг оташин сўзи алоҳида аҳамият касб этмоқда. Осиё ва Африка қитъаларидаги ҳар бир адабиётнинг, ҳатто ҳар бир алоҳида шоир, адиб, драматург, публицист, қўшиқчи, ёки адабиётшунос олим асарининг одамлар онгига, қалбига таъсир кучи кун сайин беқиёс ортиб бормоқда.

Икки қитъа тараққийпарвар ёзувчилари ҳаракати ўз олдига қўйган нурли мақсадлари, одамзод назарида қозонган чўнг эътибори нуқтаи назаридан улкан таъсир кучи дунёдаги энг кўламли, энг доимий ва келажаги порлоқ ҳаракатлардан бири бўлиб қолди. Биз бу ҳаракатнинг тонгидаёқ ижод аҳлларини дўстлик ва ҳамкорлик байроғи остида бирлашишга чақирган ветеранлар ҳамон барҳаётлиги, ҳамон йигитлардек жўшқин юрак билан ижод қилаётганидан ҳаракатимизда мардона қатнашаётганидан фахрланамиз.

Ҳозирги дунёда чинакам курашчи ёзувчининг йўли нақадар машаққатли эканини бу ҳаракатчиликнинг ҳар бир иштирокчиси мисолида яққол кўриш мумкин. Мен икки қитъадан фақат иккита мисол келтираман. Бу — азиз дўстларимга изҳори муҳаббатим бўлади, деб умид қиламан.

Файз Аҳмад Файз фақат Покистоннинг эмас, балки бутун Шарқнинг буюк шоири. У урду тилида ёзади. Урдузабон шоирларнинг ҳаммалари уни ўзларига устоз деб биладилар. Унинг Ҳиндистонда нашр этилган «Каломи Файз» номли девони қўлдан-қўлга ўтиб ўқилади. Бундан йигирма йил аввал Деҳлида бўлган бир мушоира ҳамон ёдимда. Биз Файз билан Шри Ланка пойтахти — Коломбо шаҳридан қайтиб келаётиб, Деҳлида тўхтаган эдик. Ҳиндистон шоирлари Файз шарафига мушоира ташкил қилдилар. Мен ўшанда унинг нақадар машҳур ва севимли эканлигига иқрор бўлдим. Чунончи, Файз ўз ғазалидан бир байт ўқийди:

«Киши коҳиш чекиб,
умрида не ҳосил, —
қачон билсин?
Қилиб тоқат билан
сабр, ҳар дами бир
имтиҳон билсин!»

Файз бир байт ўқиши билан мушоира қатнашчиларининг ҳаммаси шу байтни ёддан баробар такрорлайдилар. Бутун оқшом мушоира шу тарзда давом этади. Яъни, урду тилини билгувчи шеър мухлислари Файз ғазалларини ёд қилиб олганлар!

Файз Аҳмад Файз, худди Нозим Ҳикмат каби, ўз халқининг виждони, эрк ва тинчлик байроқдори, интернационал қардошлик куйчиси сифатида жаҳонга танилди.

Биринчи конференциянинг фаол қатнашчиси бўлган Файз мана чорак асрдан буён Осиё ва Африка адабий ҳаракатчилигининг байроқдорларидан бири сифатида тинимсиз меҳнат қилиб келмоқда.

Файз Ўзбекистонни, Тошкентни жуда севади, тез-тез келиб туради. Унинг, айниқса, Ойбек, Шароф Рашидов, Зулфия, Яшинлар билан узоқ йиллик дўстлиги таҳсинга сазовордир. Покистон шоири Тошкентга муҳаббатини «Дўстлик ёдгори» номли машҳур шеърида ёрқин ифодалаган.

Биз Абдураҳмон ал-Ҳамисий билан 1963 йилнинг март ойида Қоҳирада, унинг уйида учрашдик. Унинг жажжигина ойнаванд ишхонасида ижодий иш қайнаб турарди. Гоҳ радиодан, гоҳ телевидениедан, гоҳ эса газета редакцияларидан одамлар келиб турар, ундан шеър, мақола сўрар, ёш шоирлар устоздан маслаҳат олишга муштоқ ўтирар эдилар. Ўша кунлари ёзувчининг фаллоҳлар ҳаётидан ёзган қиссаси радио орқали ҳар оқшом давомли тарзда ўқиб туришларди.

Мисрда Садат ҳокимият тепасига келгач, биринчи навбатда илғор фикрли зиёлиларни мамлакатдан бадарға қилди. Ал-Хамисий ҳам ватанидан жудо бўлди. У Ироқда бир неча йил яшагач, эндиликда тинч ижодий фаолият билан машғул.

Абдураҳмон ал-Хамисий икки қитъа ёзувчилари ҳаракатининг энг фаол ташкилотчи ва тарғиботчиларидан биридир. У ҳам, худди Файз каби, Тошкентни севади, тез-тез келиб туради, ўзбек шеъриятидан араб тилига таржималар қилади.

Биз ана шундай ветеранлар билан фахрланамиз. Уларнинг сафлари янги авлод вакиллари ҳисобига тўлиб, кенгайиб бораётганидан беҳад қувонамиз. Эндиликда бизнинг адабий ҳаракатчилигимиз сафида минг-минглаб етук ижодкорлар, оташин курашчилар бор.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Ю. В. Андроповнинг конференция қатнашчиларига йўллаган табрикномаси унинг жаҳоншумул аҳамиятини янада ошириб юборди.

Биз энди еттинчи довонга кўтарилдик. Ҳали олдинда катта йўллар, юксак чўққилар турибди. Бетинч дунёда ҳали қиладиган ишларимиз кўп. Ёзувчи зиммасидаги бурч, вазифалар тобора ортиб, улғайиб боряпти.

Мазмунли, масъулият буюк ишини қизғин давом эттираётган, «Тошкент руҳи»ни мустаҳкамлаётган VII конференциямиз жаҳон адабиётининг давр олдидаги вазифаларини муваффақиятли бажаришга улкан ҳисса қўшиши шубҳасиздир.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ПЛАСТМАССА БУЮМЛАРИ САВДО-КЎРГАЗМАСИ

СССР Химия саноати министрлигининг корхоналари ишлаб чиқараётган пластмасса буюмлари савдо-кўргазмасида ошхона, ванна хонаси ва туалет, шунингдек, боғ ва томорқа учун мўлжалланган буюмлар, ранг-баранг галантерея моллари, ўйинчоқлар намойишга қўйилган.

САВДО-КЎРГАЗМАСИ
«УЗБИТПЛАСТИК» ИЛМИЙ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ
1-ФИРМА МАГАЗИНИДА
30 СЕНТЯБРДАН 5 ОКТЯБРГАЧА
УТКАЗИЛАДИ

Магазин адреси: Тошкент шаҳри, Марказ-14 квартали, Ўзбекистон ССР 50 йиллиги кўчаси, 24-уй. (1, 4, 21-троллейбуслар, 65-автобуснинг «Аптека» бекати).

«Узбитпластик» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг 1-фирма магазини.
«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Узбекистон реклама агентлиги (телефон 42-95-91).

ДИҚҚАТ!

Шаҳар меҳнаткашларининг кўп сонли илтимосларига кўра
1983 йил 30 сентябрь ва 1 октябрь кунлари соат 18.00 да
«ПАХТАКОР» МАРКАЗИЙ СТАДИОНИДА
ҚЎШИМЧА БАДИИЙ-СПОРТ БАЙРАМ ТОМОШАЛАРИ ЎТКАЗИЛАДИ

Билетлар «ПАХТАКОР» марказий стадиони кассаларида эрталаб соат 10 дан сотилмоқда.

Тошкент шаҳридаги
ТЕЛЬМАН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА
8 ноябргача
ЧЕХОСЛОВАКИЯНИНГ ПАРДУБИЦА ШАҲРИДАН КЕЛГАН
ЯНГИ «ОЙМОМА-БОҒ» ГАСТРОЛЛАРИ

Боғда қуйидаги аттракционлар ишлайди: қўнғироқли йўл, автодром, болалар арғимчоғи, занжирли арғимчоқ, тасодифлар ғори, болалар поезди ва бошқа ҳар хил аттракционлар, шунингдек «пинг-понг», кегельбан, отиш тири каби ютуқли аттракционлар ишлайди.

Аттракционлар ҳар куни соат 15 дан 21.00 гача, шанба кунлари соат 12 дан 21.00 гача. Якшанба кунлари соат 10 дан 21.00 гача ишлайди.

Дам олиш куни — душанба.

«Оймома-боғ»га марҳамат қилинг!

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 30/IX да **Абай**, 1/X да **Инқилоб тонги**, 2/X да **Ҳар тўкисда бир айб**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 30/IX да **Тошкентликлар**, 1/X да **Тўйдан олдин томоша**, 2/X да **Мангулик**.

МОСКВАДА А. НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ОПЕРА ВА БАЛЕТ ТЕАТРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

САЛОМ, ЎЗБЕКИСТОН НАФОСАТИ!

Телефонда — СССР Большой театри Бош директорининг биринчи ўринбосари, РСФСРда хизмат кўрсатган артист П. ХОМУТОВ.

Тошкентлик ҳамкасбларимиз билан биринчи марта Москвада учрашаётганимиз йўқ. Уларнинг икки йил бурун ўтган ижодий сафарлари куни кечагидай ёдимизда. Дўстларимиз ана шу гастроллари пайтида санъат ихлосмандларига, хусусан, опера ва балет мухлисларига катта завқ-шавқ улашиб кетган эдилар. Ўзбекистон санъат усталарининг бу галги ижодий сафарлари ҳам зўр қизиқиш билан кутиб олинди.

Дўстларимиз репертуарларидаги энг машҳур асарлардан тўрттасини олиб келишган. Масалан, уларнинг биринчи бўлиб кўрсатган «Икки дил достони» балети москвалик томошабинлар учун ажойиб янгилик, мароқли учрашув бўлди. Бу асар оригинал нафосати билан диққатга сазовор. Балет музикасини таниқли озарбайжон композитори Ориф Меликов ёзган. Иқтидорли балетмейстер И. Чернишев эса, саҳналаштирувчи. Бу фактни ўзбекистонликлар яхши билишади. Шундай бўлса-да, мен совет санъаткорларининг ажойиб ўзаро алоқаси ва ҳамкорлигини Тошкент театри мисолида яна ёрқин кўрганимиз учун бу маълумотни такрорладим. Қардошларимиз ўзаро алоқа ва ҳамкорлик соҳасида ибрат бўлаётганликлари учун ҳам иззат-ҳурматга сазовордирлар.

«Икки дил достони» балет-афсонасидаги асосий ролларни ижро этаётган Раъно Каримова, Ҳасан Бозоров, Шавкат Турсуновлар ҳақида алоҳида хурсандчилик билан гапирамиз. Бу ёш, аммо ижрочилик маҳоратлари катта бўлган дўстларимиз ўзларига топширилган ролларни ғоятда табиий қилиб ижро этмоқдалар. Уларнинг саҳнадаги ҳаракатларини нафосатнинг худди ўзи, деб баҳоласак арзийди. Умуман, гастролни бошлаб берган бу балет москваликларга ёқиб қолди.

Тошкентликлар Ғарбий Европанинг классик опера санъати намуналарини саҳналаштириб, ижро этиб келаётган коллектив. Улар бу соҳада эришаётган ютуқларини «Фауст» (Ш. Гуно асари) спектакли мисолида яққол намойиш этмоқдалар. Театрнинг бош режиссёри Ф. Сафаров томонидан саҳналаштирилган бу масъулиятли операдаги асосий ролларни Вячеслав Гринченко, Владимир Браунлар моҳирона ижро этиб, бизни мамнун қилди. Маълумки, «Фауст»ни мамлакатимизнинг деярли барча опера театрлари саҳналаштирган. Лекин ўзбекистонлик қардошларимизнинг режиссураси, ижрочилик маҳорати бошқаларникидан ўзига хослиги, оригиналлиги, янгроқлиги билан ажралиб туради. Бундай асарлар билан ижод қилаётган коллективнинг келажагидан ҳам кўп нарсалар кутиш мумкин.

Биз учун яна бир қувончли воқеа дўстларимизнинг «Анна Каренина» балетини олиб келганлиги бўлди. Композитор Родион Шчедриннинг бу машҳур балетини тошкентлик ҳамкасбларимиз жозибали қилиб саҳналаштиришган. Мен асар билан азалдан танишман. Ундаги асосий ролни совет балет санъатининг юлдузларидан бири бўлган Бернора Қориева ижро этади. СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофоти лауреати Бернора Қориеванинг Аннаси нафосатга бой, илҳомбахш Аннадир. Ролнинг ҳаётий ижрочиси ҳақида ҳар қанча гапирсак арзийди. Мен аминманки, «Анна Каренина» балети москвалик барча нафосат мухлисларини хурсанд этади.

Дўстларимизнинг бу ерга олиб келган «Дон Кихот» спектакли ҳақида ҳам шундай фикрлар айтиш мумкин.

Гастроль фақат асарлар намойиш этиш деган гап эмас, албатта. У бизнинг театр билан тошкентлик ҳамкасбларимиз ўртасидаги ўзаро алоқа ҳамда ҳамкорликларни янада мустаҳкамлайди. Айни вақтда ўзбек опера ва балет санъатининг бугунги жамолини талабчан москвалик томошабинларга яққол намойиш этади.

Зўр муваффақият билан давом этаётган ижодий сафар муаллифларига янги зафарлар тилаймиз.

СПОРТ

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

Ўтган чоршанба куни Европа мамлакатларида қитъа клуб совринлари учун такрорий мусобақалар бўлиб ўтди.

Чемпионлар кубогида Минск динамочилари Швейцариянинг «Грассхопперс» командаси майдонида учрашишди. Кескин спорт курашлари остида ўтган бу ўйинда 2:2 ҳисоби қайд қилинди. Минскда бўлган ўйинда динамочилар 1:0 ҳисобида ғолиб чиқишган эди.

Кубок эгалари кубоги мусобақасида эса Донецкнинг «Шахтёр» командаси футболчилари Даниянинг «Б-1901» командасини 4:2 ҳисобида мағлубиятга учратишди. Даниялиқлар майдонида бўлиб ўтган биринчи учрашувда эса донецкликлар 5:1 ҳисобида ғолиб чиқишганди. Энди кончилар навбатдаги даврада беллашишади. УЕФА кубоги учун Москва спартакчилари Финляндиянинг ХИК командаси майдонида ажойиб ўйин кўрсатиб, рақибларини 5:0 ҳисобида енгишди. Яна бир вакилимиз — Киевнинг «Динамо» командаси футболчилари Францияда «Лаваль» командаси билан учрашдилар. Бу ўйинда меҳмонларнинг омади келмади. Французлар меҳмонлар дарвозасига ягона тўп киритиб, ғолиб чиқишди. Маълумки, дастлабки учрашувда (0:0) дуранг натижа қайд қилинган эди. Шу сабабли киевликлар кейинги даврага чиқолмай қолишди.

КУРАШ: ҲАМЮРТЛАРИМИЗ ЮТУҒИ

Киев шаҳрида давом этаётган жаҳон биринчилигида эркин курашчилар мусобақаси якунланай деб қолди. Беллашувларда тошкентлик Арсен Фадзаев муваффақиятли қатнашиб, биринчи марта жаҳон чемпиони унвонини қўлга киритди. У 68 килограмм вазнлилар орасида барча рақибларини мағлубиятга учратди. Наманганлик Аслан Хадарцев 100 килограммли курашчилар орасида биринчи ўринни олиб, кўксига олтин медаль тақди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Тошкент давлат университети ректорати, партия комитети ва жамоат ташкилотлари табиий фанлар факультетлари философия кафедрасининг доценти К. Маҳмудовга отаси

Абдуллажон ТУЛАНБОЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлиги республика миқёсидаги шахсий пенсионер, 1929 йилдан буён КПСС аъзоси

Саид
БЕКМУҲАМЕДОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Телевидение

30 СЕНТЯБРЬ, ЖУМА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Киножурнал. 9.50 — Бу ранг-баранг чеҳралар. 10.05 — Концерт. 10.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Нигерия бўйлаб. 15.35 — Рус тили. 16.15 — Олимлар — Подмосковьенинг агросаноат комплексига. 16.45 — Союзлар уйининг Колонна залидан ўсмирлар учун музикали кўрсатув. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Фан ва турмуш. 20.05 — Ашула ўқитувчиси. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Концерт. 23.10 — Дунё воқеалари. 23.35 — Эркин кураш бўйича жаҳон чемпионати.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 ва 10.35 — Тарих. 10.05 ва 13.25 — Инглиз тили. 11.05 — Умумий биология. 11.35 ва 12.35 — И. А. Крилов масаллари. 12.05 — Рус санъати. Ёғоч ўймакорлиги. 13.05 — Ботаника. 13.55 — И. А. Бунин. Ҳаёти ва ижоди саҳифалари. 14.55 — Бил ва уддала. 15.40 — Порлайди, ҳеч сўнмайди Қизил Юлдуз. 16.25 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Гандбол. ГДР — СССР. 19.20 — 1 октябрда қишки вақтга ўтилади. 19.30 — Ёнингдами, ўртоқ... 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — Концерт. 21.10 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Кузирсиз ўйин. Бадиий фильм. 1- ва 2-сериялар.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Рус адабиёти. 12.00 — Бармалей. Спектакль. 12.30 — Жамиятшунослик. 13.00 — Бор эканда йўқ экан. Бадиий фильм. 18.05 — Ёшлик. 18.30 — Ҳужжатли фильм. 18.50 — Китоб — билимлар манбаи. 19.10 — Амалдаги интернационализм. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Оламга саёҳат. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Тонг қўшиғи. 21.30 — Время. 22.05 — Дунё воқеалари. 22.35 — «Баҳор» ансамбли концерти. 23.35 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.30 — МТ-II. 18.15 — Ҳужжатли фильм. 19.05 — Ёнғиндан сақланинг. 19.30 — Телевизион фильм. 19.40 — Қишлоқ ҳаёти. 20.00 — Янгиликлар. 20.25 — Дилбарим. Кинокомедия. 21.30 — МТ-II.

1 ОКТЯБРЬ, ШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.35 — Ҳужжатли фильмлар. 10.05 — Спортлото. 10.15 — Концерт. 10.40 — Ота-оналар, Сизлар учун. 11.10 — Поэзия. 12.00 — Концерт. 12.40 — Сиз бунга қодирсиз. 13.25 — Ҳужжатли фильм. 14.20 — Ҳужжатли фильм. 14.50 — Камалак халқ ижодиёти ҳақидаги телевизион программаларнинг V халқаро фестивали. 15.05 — Дунё воқеалари. 15.20 — Дўстларимиз чеҳраси. 16.05 — Болалар учун фильм. 17.10 — Сиёсий шарҳловчи Л. А. Вознесенский суҳбати. 17.40 — Ҳайвонот оламида. 18.40 — Концерт. 19.00 — Мультфильмлар. 19.20 — 9-студия. 20.20 — Музика ҳамма учун. 21.30 — Время. 22.05 — Телевизион миниатюралар театрида премьера. 23.10 — Бадиий гимнастика бўйича СССР кубоги. 23.40 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Агар соғлом бўлай десанг. 9.25 — Самбо кураши бўйича жаҳон чемпионати. 9.45 — Кишинёв телевидение студиясининг программаси. 11.15 — Тонгги почта. 11.45 — Саёҳатчилар клуби. 12.45 — Ўқитувчиларга бағишланади. 13.30 — Нима? Қаерда? Қачон? 14.50 — Партия ҳақида ҳикоялар. 15.40 — Музикали киоск. 16.10 — Ёшлар тинчлик маршида. 17.15 — Ҳужжатли фильм. 17.45 — Здоровье. 18.30 — Хоккей. «Енисей» — «Динамо». 19.15 — Театр афишаси олдида. 20.15 — Халқаро обзор. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — Теннис. ЧССР — СССР. 21.30 — Время. 22.05 — Хатолар комедияси. Бадиий фильм. 1- ва 2-сериялар.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Фильм-концерт. 10.35 — Орадан қанча йиллар ўтиб кетди. Бадиий фильм. 1-серия. 11.45 — Ҳужжатли фильм. 12.20 — Шахмат мактаби. 12.50 — Салом, Ўқитувчи. 13.50 — Телевизион миниатюралар театри. 14.35 — Инсон ва табиат. 17.30 — Концерт. 18.00 — Осиё ва Африка ёзувчилари VII халқаро конференциясининг ёпилиши. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Халқ хўжалигини бошқариш ва планлаштиришда кибернетиканинг роли. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Шанба тароналари. 22.05 — Чорвачилик — зарбдор фронт. 22.25 — Фильм-концерт.

Тожикистон телевидениесининг программаси.

Радио

30 СЕНТЯБРЬ, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбекистон санъат усталарининг концерти. 9.30 — Ғолиблар радиопрограммаси. 11.15 — Классик мерос. 12.10 — Узбекистан индустриальний. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Табаррук замин. 19.25 — Ёшлик. 20.15 — Осиё ва Африка ёзувчилари VII конференцияси кундалиги. 20.50 — Қишлоқ меҳнаткашларининг талабларига биноан концерт. 22.30 — Г. Марков. Ер мағзи. Роман асосида радиопостановка.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент-П. Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Р. 02190. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 226. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15